

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКМА КП(б)Б

№ 1 (6278) | 1 студзеня 1939 г., нядзеля | ЦАНА 10 КАП.

Пролетары ўсіх краін, аднаіцеся!

Сёння беларускі народ, разам з усімі народамі вялікага Савецкага Саюза, святкуе дваццацігоддзе ўтварэння БССР. Працоўныя Савецкай Беларусі абяцаюць большэвіцкай партыі, роднаму Савецкаму ўраду, вялікаму Сталіну—і надалей, на аснове правядзення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі нястомна працаваць над яшчэ большым умацаваннем Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі—перадавога атрада краіны соцыялізма на Захадзе.

XX ГОД

Сёння — знамянальны, гістарычны дзень у жыцці беларускага народа. Дваццаць год назад — 1 студзеня 1919 года — быў апублікаваны маніфест аб утварэнні БССР, маніфест, які аформіў асновы дзяржаўнага і грамадскага ладу маладой Савецкай рэспублікі. Цягам аснованы на прынцыпах ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, маніфест замацаваў завяшчаны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, адзінства працоўных рэспублік пад баявым большэвіцкім сцягам, у жорсткай барацьбе з эксплуатацямі і прыгнётаўнікамі народа. Тваром гэтага важнейшага гістарычнага дакумента з'явіліся генаўныя стралы рэвалюцыі, вялікі правядыр і лепшы друг беларускага народа — таварыш Сталін.

Беларускі народ, які выкамі прыгнётаўся памешчыкамі і капіталістамі, якім пакутаваў у цёпках сацыяльнага і нацыянальнага гнёту, толькі дзякуючы Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі набыў права на свабоду і шчасце пад прамяністым сонцам сацыялізма. Крысьце лепшых сямёў народа багата паліты палі нашай радзімы. Тысячы рабочых і сялян аддалі сваё жыццё за справу сацыялізма, за вызваленне краіны ад імперыялістычных драбнякоў і памешчыкаў — німецкіх і польскіх акупантаў і іх пасобнікаў — саюзнікаў — гнусных здраўнікаў — буржуазных нацыяналістаў. Паміж аб героях, аддаўшых сваё жыццё за шчасце народа, будзе вечно жыць у сэрцах працоўных БССР.

Гераічнай барацьбой беларускага народа супроць яго заклятых воракаў — польскіх і польскіх імперыялістычных партыяў. Гэту барацьбу натхнялі і арганізавалі вялікі правядыр Ленін і Сталін. У гэтай барацьбе неўздымалы славы пакрыла сваё баявыя сілы і любімыя савецкага народа—Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія, Ніколі не забудзе беларускі народ найвялікшай дапамогі, аказанай яму брацкімі рабочымі і сялянамі краіны і іх пасобнікаў у яго вызваленні ад памешчыкаў-капіталістычнага рабаства, ад німецкіх і польскіх імперыялістаў, у будаўніцтве сацыялістычнага грамадства.

У першым саюзе з вялікім рускім народам, у пераможнай сталінскай дружбе з народам Савецкага Саюза бачыць беларускі народ, які і дваццаць год назад, адзіную заруку сваёй свабоды і незалежнасці.

У сённяшні вялікі дзень шчаслівы беларускі народ з горадным зацікаўленнем і прайшоў ім вялікі шлях перамог. У нас бачыць гэты шлях, чаму радзіліся. Дзе непасрэдна адзінаццаць гадоў нашай-вайна Вялікай вайны старая Беларусь — калонны царства, жабрацкая краіна з жалкай поўнамагутнай і рабаводскаю, раздробленай, прыгнётаўнай сельскай гаспадаркай, адстаўшая Украіна Расійскай імперыі, дзе жылі і свавольніцкі памешчыкі, капіталісты і царскія чыноўнікі, дзе царыла цемра і неўцыва, дзе прывольна жылося толькі царам і дармаедам.

За год сацыялістычнай палітыкі, у барацьбе са здраўнікамі і траціцкіца-бухарынскімі і буржуазна-нацыяналістычнымі агентамі фашызма, працоўныя Беларусі пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі дасягнулі велізных поспехаў у справе гаспадарчага і культурнага будаўніцтва рэспублікі, умацаванні абароннай магутнасці СССР.

Прэзідыуму Вярхоўнага Савета Беларускай ССР Совету Народных Камісараў БССР Цэнтральнаму Камітэту Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі

Совет Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт Усеаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў) вітаюць рабочых, калгаснікаў, інтэлігенцыю і ўсіх працоўных Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі з дваццацігоддзем устанавлення Савецкай улады ў Беларусі і вызвалення беларускага народа ад нацыянальнага гнёту.

З прыгнётаў, адстаўнай правінцыі царскай Расіі, знаходзіўшыся пад гнётам польскіх, рускіх і беларускіх памешчыкаў і капіталістаў, а ў год гвалтаў вайны адчуўшы цяжар імперыялістычнай і польскай палітыкі — Савецкая Беларусь пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў да гэтага дня свайго дваццацігоддзя вырасла і развілася ва ўзорную Савецкую рэспубліку, у перадавы атрад краіны соцыялізма на Захадзе.

За працоўныя 20 год працоўныя Савецкай Беларусі дасягнулі вялікіх поспехаў ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва. Створаны новыя фабрыкі і заводы, сельская гаспадарка стала буйнай калгаснай, механізаванай, расце нацыянальная беларуская культура, усё вышэй узнімаецца культура ўзровень рабочых, калгаснікаў і ўсіх працоўных, расце іх добрабыт.

Гэтыя поспехі дасягнуты працоўнымі Савецкай Беларусі ва ўпартай барацьбе з буржуазнымі нацыяналістамі і траціцкіца-бухарынскімі шпіёнамі і дыверсантамі, якія прававалі вярнуць свабоды беларускі народ пад ірмо капіталістаў і нацыянальнага гнёту. Працоўныя Савецкай Беларусі пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі разграмілі гэтыя варожыя гнёты.

Совет Народных Камісараў ССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) выражаюць шчырае ўдзячнасць, што беларускі народ будзе і надалей, на аснове правядзення ленінскай нацыянальнай палітыкі, нястомна працаваць над далейшым умацаваннем Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

СНК Саюза ССР.
ЦК ВКП(б).

ПРЫВІТАННЕ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР вітае працоўных Савецкай Беларусі з днём славнай галавыні — дваццацігоддзем Беларускай ССР. У дружнай сямі народаў СССР працоўныя Беларусі займаюць адно з гонарных месцаў у будаўніцтве і ўмацаванні першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян.

На аснове паслядоўнага правядзення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, у барацьбе са здраўнікамі і траціцкіца-бухарынскімі і буржуазна-нацыяналістычнымі агентамі фашызма, працоўныя Беларусі пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі дасягнулі велізных поспехаў у справе гаспадарчага і культурнага будаўніцтва рэспублікі, умацаванні абароннай магутнасці СССР.

Выражаем упэўненасць, што рабочыя, калгаснікі і інтэлігенцыя Беларусі, уступаючы ў дваццаць першую галавыні існавання рэспублікі, прыкладуць усё сваё сілы ў барацьбе за далейшы гаспадарчы і культурны росквіт Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі — магутнага фарпоста СССР на Захадзе — і разам з усімі народамі Савецкага Саюза пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі ўпэўнена пойдзе да канчатковай перамогі камунізма.

М. КАЛІНІН
А. ГОРКІН

Цэнтральнаму Камітэту КП(б) Беларусі Вярхоўнаму Совету БССР

У дзень 20-й галавыні Савецкай Беларусі што маё гаратае чырвоная-армейскае прывітанне і віншаванні рабочых, калгаснікаў і савецкай інтэлігенцыі.

Асобнае прывітанне маім выбаршчыкам — працоўным Менскай выбарчай акругі.

Свой 20-гадовы юбілей працоўныя Беларусі святкуюць у абстаноўцы велізарнай дасягнутасці ў сацыялістычным і культурным будаўніцтве. Заўсёды арганізаваны і працалюбыя беларускі народ выдзіў многія тысячы сталінаўдзельцаў і сацыялістычных палёў, сапраўдных будаўнікоў сацыялізма. Працоўныя Савецкай Беларусі славянімі справамі даказалі сваю вернасць ідэалам вялікай партыі Леніна—Сталіна.

Усім свету вядома, што Савецкая Беларусь разам з усімі Савецкім Саюзам змагаецца за справу міру, але як і ўвесь савецкі народ працоўныя Савецкай Беларусі сумесна са сваёй Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміяй, заўсёды гатовы біцца за сацыялізм, за сваю незалежнасць і разграміць усе і ўсялякія свае воракаў і хвельвейшых воракаў.

Няхай жывуць працоўныя Савецкай Беларусі!
Няхай жыве савецкі народ!

К. ВАРШЫЛАЎ.

Прывітанне Прэзідыума Вярхоўнага Савета РСФСР беларускаму народу

У дзень дваццацігоддзя Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі Прэзідыум Вярхоўнага Савета РСФСР, ад імені працоўных Расійскай Савецкай Федэратыўнай Соцыялістычнай Рэспублікі, шле брацкае палінае прывітанне працоўным Савецкай Беларусі.

Дваццаць год таму назад, пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, рабочыя і сяляне Беларусі, пазаўсёды вызваліўшыся ад нацыянальнага гнёту польскіх і рускіх імперыялістычнай буржуазіі, разграмілі беларускую нацыяналістычную контррэвалюцыю і стварылі сацыялістычную дзяржаву рабочых і сялян — Беларуска-Соцыялістычную Рэспубліку.

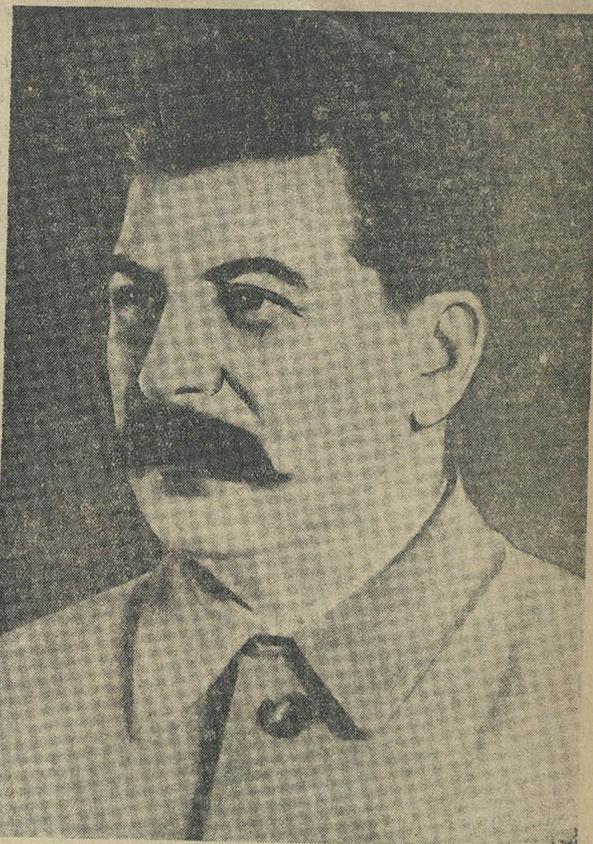
Ажыццяўляючы ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку, працоўныя Савецкай Беларусі за працоўны перыяд дасягнулі высокага ўзроўня ў развіцці народнай гаспадаркі, культуры і на аснове вялікай Сталінскай Канстытуцыі будуць змагацца, культурнае і шчаслівае жыццё.

Прэзідыум Вярхоўнага Савета РСФСР выражае упэўненасць, што працоўныя Савецкай Беларусі і надалей будуць высока трымаць сцяг барацьбы за непорушнасць брацкага саюза народаў СССР, за ўмацаванне абароназдольнасці і незалежнасці грамадзянскай палітыкі вялікай сацыялістычнай радзімы, за поўную перамогу камунізма.

Няхай жыве шчаслівы беларускі народ і ўсе народы вялікага Саюза Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі!

Няхай жыве вялікі правядыр народаў, наш любімы Сталін!

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета РСФСР
А. БАДАЕУ.
Секратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета РСФСР
Г. КАЗЛОУ.

І. В. СТАЛІН

ПАЛІТЫКА ўрада ПА НАЦЫЯНАЛЬНАМУ ПЫТАННЮ (УРЫВАК З АРТКУЛА)

Німа чаго і гаварыць, што контррэвалюцыйныя прагнасі аднаўлення «старой Расіі» (вядома, са старым рэжымам), пасля паўтаргатавой рэвалюцыйнай работы працоўных мас нацыянальнасцей Расіі, асуджаны на крах. Але чым упатлічней планы нашых контррэвалюцыйнераў, тым больш рэальна гірысоўваецца палітыка савецкай улады, цалкам апрачаючыся на ўзземяне брацкае даверце народаў Расіі. Больш таго, яна, гэтая палітыка, пры пераходзе міжнароднай абстаноўцы, з'яўляецца адзіна рэальнай, адзіна рэвалюцыйнай.

Аб гэтым красамоўна сведчыць ханч-б апошняй дэкларацыя з'езда саветаў Беларускай рэспублікі аб устанавленні федэратыўнай сувязі з Расійскай савецкай рэспублікай. Справа ў тым, што Беларуска-савецкая рэспубліка, прызначана выдзіваць незалежна, цалкам на сваёй дэкларацыі аб аб'яднанні саюз з Расійскай рэспублікай. З'езд саветаў Беларусі ў сваёй дэкларацыі ад 3-га лістага заяўляе, «што толькі свабодны добравольны саюз працоўных мас незалежных савецкіх рэспублік забяспечыць таржаства рабочых і сялян у іх барацьбе з усімі астатнімі, капіталістычнымі сёсам».

«Добравольны саюз працоўных уся незалежных савецкіх рэспублік... Гэта імяна той шлях аб'яднання народаў, аб якім увесь час царыла савецкая ўлада, і які дае цалкам свае карысныя рэзультаты».

«Известия ВЦВК» № 30 9 лютага 1919 г.

3 ПРАМОВЫ тав. Я. М. СВЕРДЛОВА на першым Усебеларускім з'ездзе Саветаў (люты, 1919 г.)

«Вам—гаворыць ён.—боліць, чым каму-небудзь іншаму, прышлося перацярпець ад гнёту імперыялістычнай акупацыі. Але і пад пятою таржастваўшых гэта імперыялізма вы не пакідалі сваёй работы над паўтаргатавой Савецкага ладу ў Беларусі. Разам з намі вы ведалі, што імперыялізм будзе зломлен і вастражастве савецкай сацыялістычнай рэвалюцыі, адноўлена савецкая ўлада ў часова палівольным краі. Змагаючыся і паміраючы разам з усімі ў часе Кастрычніцкай рэвалюцыі, мы будавалі ўсю сваю работу ў разліку на тое, што пажар рэвалюцыі ахопіць увесь свет. І гэты наш разлік апраўдаецца».

«Рускі пролетарыят ніколі не забудзе таго, што вы першымі прылялі на сябе ўдары і націск германскага імперыялізма, сымбіўшы яго працоўнае ў глыбіню краіны. Няхай жыве міжнародная сацыялістычная рэвалюцыя! Няхай жыве Інтэрнацыянал!».

«Звезда» № 364 4-ІІ—1919 г.

Цэнтральнаму Камітэту Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі, Совету Народных Камісараў БССР

У дзень славнай дваццацігоддзя Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі Цэнтральны Камітэт і Гарадскі камітэт ВКП(б) ад імя працоўных горада Леніна і Ленінградскай абласці шлюць брацкае прывітанне сацыялістычнаму будаўніцтву Беларускаму народу. 20 год назад рабочыя і сяляне Беларусі, пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі, вызваліліся ад гнёту памешчыкаў і капіталістаў, разграмілі банды беларускіх нацыяналістаў, выгналі паліцэйшчыкаў і польскіх імперыялістаў, стварылі сацыялістычную дзяржаву рабочых і сялян — Беларуска-Соцыялістычную Рэспубліку.

Пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна Савецкая Беларусь ператворана з адстаўнай правінцыі вялікай царскай Расіі ў рэспубліку радзімай прамысловасці, перадавога сацыялістычнага земляробства, у фарпост магутнай савецкай дзяржавы. На аснове вялікай Сталінскай Канстытуцыі працоўныя Савецкай Беларусі разам з усімі народамі многамільёнамі Савецкага Саюза, будуць сваё гаспадарчае, культурнае і шчаслівае жыццё.

Ленінградскі абком і гарадскі ВКП(б) упэўнены, што беларускі народ пад кіраўніцтвам вялікай Комуністычнай партыі большэвікоў забодзіць большыя поспехы ў справе сацыялістычнага будаўніцтва, тым вышэй узровень рэвалюцыйна-агрэсіўнага, сацыялістычнага будаўніцтва, тым больш рэальна гірысоўваецца палітыка савецкай улады, цалкам апрачаючыся на ўзземяне брацкае даверце народаў Расіі. Больш таго, яна, гэтая палітыка, пры пераходзе міжнароднай абстаноўцы, з'яўляецца адзіна рэальнай, адзіна рэвалюцыйнай.

Няхай жыве і ўцішае дружба народаў СССР!

Няхай жыве Савецкая Беларусь!
Няхай жыве пераможная Леніна—Сталіна—стваральніца свабоды і шчасця!

Няхай жыве любімы наш мудры стратэгі Іосіф Сталін!

ЛЕНІНГРАД
ГАРАДСКІ

ДВАЦЦАЦЬ ГОД БЕЛАРУСКОЙ ССР

П. К. ПАНАМАРЭНКА
Сакратар ЦК КП(б) Беларусі

Утварэнне БССР, як роўнапраўнай, суверэннай савецкай дзяржавы, стала магчымым толькі дзякуючы Вялікай пераможчай рэвалюцыі 1917 года, скінуўшай уладу капіталістаў і памешчыкаў у Расіі, знішчыўшай нацыянальны гнёт і няроўнасць, ператварыўшай будуючы турму народаў у магучы саюз працоўных усіх нацыянальнасцей. Без звяржэння царызма, без разгрому ўлады імперыялістычнай буржуазіі, без узброенай дапамогі рускага пролетарыята — Беларусь ніколі б не вышла з становішча поўназалежнай акраіны Рускай імперыі, ніколі не адстаяла б сваёй самастойнасці ад насядаўшых на яе з захаду імперыялістычных суседзяў.

Да Кастрычніцкай рэвалюцыі Беларусь уяўляла забітую, цёмную акраіну з адсталай сельскагаспадарчай тэхнікай і мізэрнымі ўраджаямі, з велізарнымі памешчынімі маёнткамі, з дробнай, галоўным чынам саматужнай, прамысловасцю і нізкай заробковай платой, акраінай найбольш жорсткага нацыянальнага гнёту, бяспраўна працоўных і дзякага свавольства памешчыцка-папешчыцкага рэжыма.

Да рэвалюцыі 664.000 сялянскіх двароў беларусаў мелі 33,5 проц. зямлі, а 4.000 рускіх, беларускіх і польскіх памешчыкаў мелі 66,5 проц. зямлі. Толькі пяць польскіх магнатаў — князь Вігенштэйн, граф Тышкевіч, граф Патоцкі, князь Радзівіл, княгіня Гогенлоў валодалі больш чым двама мільёнамі дзесяцін беларускай зямлі. Памешчыкі мелі лепшую жыллёвую і працоўную — балотныя, топчаць вярэджайнай зямлі, пяскі, палозы.

Апрапоўвалася зямля другогай граўдзянай сахой і бараной з перавязаным лямкам яловых сучаў. Пług і барана а жалезным зубам былі рэдкасцю.

Зямля не магла забяспечыць сяню беларускага сялянна хлеба на круглы год, а непаўнаценны павіналі расаралі яго качачоўка.

Бядасць беларускай вёскі была патрасаючай. У беларускіх вёсках бульбу варылі па некалькі разоў у адной вадзе, каб аказоміць соль. Нават заліваю для акамоі раскалвалі на дзве і тры часткі.

Вясной, калі ўжо хлеба не было, цэлыя вёскі харчаліся мякінай, варылі мох, кару і т. д. З таго часу нішта сам-там захаваўся назвы вёсак: Махадзі, Караедзі, Балапанкі, Саламанкі і т. д.

Лютавалі хваробы — каўтун і трахомы; іх не было каму лячыць. Смертнасць была выключна высокая.

Выдатны рускі паэт Некрасаў так апісаў хваробы беларуса таго часу:

«... Волосом рус, Видишь, стоишь изможден лихорадкой, Высокосильный, большой белорусс. Губы бескровные, веки опавшие, Языки на тощих руках. Вечно в доле по колени стоявшие Ногю опустил, колтуны в волосах. Ямою грудь, что на вступил старательно Изо дня в день налегала весь век. Ты приглядишься к нему, Валя, внима- тельно, Трудно свой хлеб добывал человек. Нистача хлеба, прага да лепшай долі гналі беларускага прапоўнага з роднай вёскі ў горады, у глухую, у тую годзі Сібір, на Далёкі Усход, у далёкую Амерыку. Разарываюцца, вельбарная маса беларускага сялянства ішла ў горады, памнажачы армію беспрацоўных і зніжаючы гэтым і без таго жабраці жыццёвы ўзровень працоўных.

Не лепш жыў і беларускі рабочы. Сярэдняя гадавая заробковая плата беларускага рабочага складала 170 руб.

Старая работніца, цыпер стыханаўца Ільінаградзінская фабрыкі ім. Кагановіча ў г. Вішэску, Матрона Якаўлеўна Міхайлаўна расказвае:

«На белгійскай акцыянернай фабрыцы «Дэвіна» ў горадзе Вішэску я гула спіну 12 год. Ватарны дэх, на якім я працавала, быў, усё роўна, як памыйная яма: былі сьмрць і бруд, ніякай вентыляцыі не было. Працуючы 11 год, я як кваліфікаваная работніца, усё-ж атрымывала ад 30 да 40 коп. у дзень. Пераважная частка гэтага заробку ішла на штрафы, штрафы за тое, што ўставаў адны грашы і жыць прыходзілася ўпругаваць.

У 1913 годзе на думу насяліліства ў Беларусі прыходзілася нават паўра- нальна з Расіяй у 3,5 разо менш прамысловай прадукцыі і ў 15 разоў менш электраэнергіі.

Аб эканомічным дэпрэсіўным характарыстах старога эндыкляды гаварыла: «Падлая скурай, салам, мёлам, вяскам». А губернатар у 1912 годзе да- лаўшы на пачатку: «З асобых вы- порачкаў найбольшае значэнне ў гу- стона, як і раней, прадстаўляеца вытворчасці выкаўранай».

На самым буйным прадпрыемстве ў Беларусі працавала 200 рабочых і слу- жацых.

Беларусы не мелі права на беларус- кую культуру, не мелі права абуча- ння на роднай мове. Указам міні- стэраства народнай асветы нават было доўга гаварыць аб тым, што бел- руская мова. Беларуская мова раз- мовлялася як жаргон. Беларусы да Кастрычніцкай была майжой яўрэйскай асветы, краінай яўрэйскага гета, брудных, утачючых у страшнымм забрабце яўрэйскіх мястэчак, у якіх парскі чыноўнік, жандарм і рабін вы- шэйшай і яўрэйскай белды не лот і кроў.

Патрава яўрэйскіх патрамаў беспера- вынным жаданым кашмарам вісела над галавою ні ў чым не вінаватых людзей.

Менск — былы цэнтр сялян яўрэй- ськай асветы — тапіўся брудзе і бес- кульце. Народ трымаўся ў цемнаце і бядзе. 75 процантаў насельніцтва было немых.

Не было ні адной вы- шэйшай установы, ці ад- таўра, затое меліся з 3 тысячамі церкваў і сынагогі.

Не глядзячы на вельмі жорсткую ка- ланіяльную палітыку царызма, які пра- баваў у саюзе з польскай шляхтай за- душыць свабодлаюбы дух беларуска- га народа і вытраціць яго нацыяналь- нае самасазнанне, беларускі народ здо- леў пранесці празь вялікую культуру, сваю мову, сваю волю да перамогі! Польскае шляхецтва ведала адлюсі- ны да себе беларускага народа. Сучас- нікі з шляхты прама пісалі, што свой- скі польскай шляхты, якія прыходзілі ў Беларусь, адчувалі себе заўсёды ў вяржым акружэнні».

Другі сучаснік дамоўі польскаму каралю, што «гарады беларускія пагра- жаюць яўным абурэннем, а мужыкі мо- лядз бога, каб прышла Масква».

Беларускі народ, задулены непаўна- стай эксплуатацыі, паўставаў супроць усіх прыгнятальнікаў — рускіх і бе- ларускіх памешчыкаў, польскіх панюў, шляхцічаў. Ён знішчаў чыноўнікаў польскага караля, тапіў у балотах прагных княздоў, паліў панскія ма- ёнткі.

У народнай памяці захаваўся спра- вы і імёны міраўнікоў сялянскага паў- станняў — Налівайкі, Ільі Галоты, Мі- хаіла Глінскага, Небабы, Крышталкі, Гаркушы, Міхаенкі, Восчылы, Хрысьця Каліноўскага і інш.

Усе гэтыя паўстанні былі затоплены ў крыві. Працоўнае сялянства магло вызваліцца ад феадальнага і капіталі- стычнага гнёту толькі ў саюзе і пад кіраўніцтвам рабочага класа. Толькі партыя рабочага класа, асветляючая шлях барацьбы перадавой рэвалюцый- най тэорыяй, магла забяспечыць пера- мого працоўных у баях за сваё вызва- ленне.

Вялікія правядоры талавітва Ленін і Сталін указалі прыгнетаным народам шлях да вызвалення.

Ішча ў 1894 годзе Ленін у сваёй ра- боте «Што такое «спрыяцелі народа» і як яны ваююць супроць сацыялі- дэма- кратаў» пісаў:

«Няма іншага сродку барацьбы з нацыянальнай нянавісцю, як аргані- зацыя і згуртаванне класа прыгне- чаных для барацьбы супроць класа прыгнятальнікаў, у кожнай асобнай краіне, як злучэнне такіх нацыя- нальных рабочых арганізацый у ад- ну міжнародную рабочую армію для барацьбы супроць міжнароднага ка- пітала».

У сваёй рабоце «Марксам і нацыя- нальнае пытанне», напісанай у 1913 г., таварыш Сталін выкрўк контррэвалю- цыйныя нацыяналістычныя спробы менш- авікоў, траікістаў, бундаўцаў сарваць спрызу інтэрнацыянальнага аб'яднання працоўных і вызначыў амет права на- цыі на самавызначэнне.

«Надзя мае права, пісаў таварыш Сталін, — свабодна вызначыць свой лёс; яна мае права ўстроіцца та, як ёй угодна, не паіраўчыя, а зразумела, праў і іншых нацыі. Гэта бяспрэчна».

Яна мае права наладаць сваё жыццё на пачатках аўтаноміі Яна мае права ўступіць з іншымі на- цыямі ў фэдэратыўныя адносіны. Яна мае права аўсім аддзяліцца. Нацыя суверэна, і ўсе нацыі роўна- праўны».

Гэтыя работы в'ялікія магучыя іла- абліжаныя зборнікі большавікоў і бараць- бы з шавінізмам усіх масцей, пачы- наючы ад рускіх чорнасоценцаў і ка- чачоў яўрэйскімі, беларускімі і іншымі нацыяналістамі.

Работы таварыша Сталіна па нацыя- нальнаму пытанню, і ў асаблівасці іля- аб права нацыі на самавызначэнне, вы- білі глебу з над контррэвалюцый- ных нацыяналістычных партыяў, якія пад ідам «абароны большавічынны», ітарасеў «свайго народа» абаранялі буржуазную дзяржаву і ітарасеў сваёй нацыянальнай буржуазіі.

Рэвалюцыйны рабочы рух Беларусі на працягу ўсёй сваёй гісторыі раз- віваўся ў цесным янаіні з рабочым рухам усёй Расіі, як частка гэтага ру- ху. Буржуазным беларускім нацыяна- лістам і бундаўцам не ўдалося па- сцесі розні і адарваць рабочы клас Беларусі ад гераічнага рускага ра- бачага класа. Рука аб руку з ім рабочы клас Беларусі, пад кіраўніцтвам вялі- кай большавіцкай партыі, прывёў бе- ларускі народ да Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

У рэзультате рэвалюцыйнай бараць- бы рабочых і салдат, кіруючых боль- шавікамі, у першых чыслах лістапада ў Менску ўстанавілася Савецкая ўла- да.

10 лютага 1918 года Троцкі ў Брэсце зрабў страшную аздаву: паручыўшы дырэктыву ЦК і тав. Леніна, ад- коўчыў палітычны мір з Германіяй. Рэзультатам гэтай аздавы в'ялілася наступленне германскіх войск і акупа- цыя Беларусі.

Германская акупацыя Беларусі — гэта крываваа старонка ў гісторыі бе- ларускага народа. Гэта была аргія гра- бяжоў, свавольстваў, жорсткасці на- сілляў, катаванняў, расстраляў.

Беларускі контррэвалюцыйныя на- цыяналісты, якія прыкраваліся фаль- шывым нацыянальным сцягам, пад- трымлівалі ў свой час ўрад Корнея- ка, чалавалі боты германскага кайзе- ра, пляніліся аўстра-венгерскаму ім- ператару, заігрывалі з Англіяй і Фран- цыяй, прапагоўвалі ідзе паслугі Ам- ерыцы, шукалі каму-б выгадней прадаць Беларусь, у перыяд акупацыі вы- лезлі з падполля, уступілі ў блок з Бундам, Поалей-Цыонам, з групай па- мешчыкаў і фабрыкантаў, агуліўшы ў Менску так званую «Беларускую на- родную рэспубліку» пад апакай акупа- таў і паслалі німецкаму кайзеру тэле- граму з выказаннем «наіглыбейшай удзячнасці за аываўленне Беларусі германскімі войскамі».

Аляк, ход гісторыі ніхто не змог спыніць. Німецкія інтэрвенты пад

рамі Чырвонай Арміі з фронту, беларускіх партызан з тылу, пры поўным разлажэнні сваіх часцей, не хацеліх ваяваць з Савенкай Расіяй, восенню 1918 года ўцяклі з Беларусі.

10 снежня 1918 года Чырвоная Армія ўступіла ў Менск.

Перад вызвалення Беларусі ўсталі неадкладныя задачы дзяржаўнага буд- будніцтва і замацавання заваяванай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Сіклічана 30 снежня 1918 года VI Паўночна-Заходняя абласная канферэн- цыя РКП(б), па прапанове таварыша Сталіна, абвясціла себе Першым з'ез- дам камуністычнай партыі (большаві- коў) Беларусі.

Канферэнцыя паставіла:

«Прымаючы пад увагу, што на зар- гоной VI Паўночна-Заходняй аблас- ной канферэнцыі РКП(б) прадстаў- лены поўнаасцю ўсе азнахожаныя на тэрыторыі Беларусі камуністыч- ныя арганізацыі, канферэнцыя аб'я- шчае себе I-м з'ездам кампартыі (большавікоў) Беларускай рэспублі- кі».

Гістарычныя рашэнні канферэнцыі, якія вызначылі стварэнне беларускай дзяржаўнасці, былі распаўсюваны і ажыццэўлены пад непаўнаценным кіраў- ніцтвам вялікага друга беларускага на- рода І. В. Сталіна, у непрамырнай барацьбе з буржуазнымі беларускімі нацыяналістамі, траікістамі, меншаві- камі і іншымі адраджанікамі.

Вечарам 1 студзеня 1919 года быў уцверджан гістарычны маніфест Часо- вага рэвалюцыйнага рабоча-сялянскага саветскага ўрада Беларусі, які з'явіўся першым канстытуцыйным актам, ары- яцызма аформіўшым асновы грамадс- кай і дзяржаўнага ладу маладой Бе- ларускай Сацыялістычнай Рэспублі- кі.

Велізарная работа, праведзеная боль- шавіцкай партыяй у шырокіх масах беларускага народа, рашучае выкрўк контррэвалюцыйных дзеянняў бе- ларускіх нацшавікоў, бундаўцаў, траікістаў і іншай мэраі забяспечылі магчымасць склікаць у пачатку лютага 1919 года першы з'езд Савецкай Беларусі, на якім была прынята першая Канстытуцыя БССР, палітычнай асновай якой паслу- жыла гістарычная першая Канстыту- цыя брацкай РСФСР, распаўсюваная таварышамі Леніным і Сталіным і за- ўверджаная 10 ліпеня 1918 года ў Се- расійскім З'ездзе Савецкай Канстыту- цыі абвешчала Беларусь Савенкай Со- цыялістычнай Рэспублікай, у якой уся ўлада ў шэры і на месцах належыць рабочаму насельніцтву краіны, аб'яд- наанаму ў гарадскія і сельскія саветы.

Рашэнні гістарычнага першага з'езда Савецкай Беларусі выцяклі з няўлі- ка на імяння беларускага народа да ўстапаўлення цеснага з'юза з РСФСР і ўсім унікінымі ў рэзультате Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалю- цыі савенкай рэспублікамі. Гэтыя імкненні выразіліся ў дэklarаванні з'езда, прынятай 3 лютага 1919 го- да, у якой было запісана: «Пачаць перагаворы з Расійскай Савенкай Рэспублікай па ўстапаўленню феде- ратывнага з'юза паміж ёй і Савенкай Беларусі». З'езд заклікаў усю астат- ня савенкай рэспублікі ўчыць пры- клад з рабочых і сялян Беларусі — пры- ступіць да перагавораў аб устапаўле- нні фэдэратывнага з'юза паміж Савен- кай Расіяй і паміж сабою.

У работах першага з'езда Савецкай Беларусі прымаў удзел бліжэйшы са- вратнік таварышаў Леніна і Сталіна, першы старшыня Усерасійскага Цэн-

грамляцкай ваіны, беларускі народ штодзённа і штогадзінна адчуваў дапа- мого вялікага рускага народа, баш- коўска кілопаты лепшага друга бе- ларускага народа — вялікага Сталіна.

Пад соннам Сталінскай Канстытуцыі расцяла Савенкай Беларусі.

Соцыялістычная прамысловасць Бе- ларусі зараз займае 73 проц. па ўдзельнай вазе ў народнай гаспадар- цы; у 1937 годзе яна дала прадукцыі ў 23,6 разо больш, чым у 1913 годзе.

У Беларусі ўжо створана машынабу- даўніцкая, хімічная, тэкстыльная, ску- раяная, дрэваапрацоўчая прамысловасць і сельскагаспадарчае машынабудавані- цтва.

У Беларусі ў 1936—1937 гг. выпраца- вана электраэнергія ў 97 разоў больш чым у 1913 годзе.

Толькі на буйных прадпрыемствах і транспарце ў Беларусі працуе 200 ты- сяч рабочых супроць 13 тысяч у 1913 годзе.

Беларусі не ведае беспрацоўя. Як і ва ўсім Саюзе, у рабочага- беларуса самыя кароткі ў свеце 7-га- дзінны рабочы дзень — вялікая заваба Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Стаханавічы Беларусі перакрываюць сусветныя рэкорды. Лік стаханавцаў шыршыцца.

Нязмерна вырас матэрыяльны ўро- вень жыцця рабочых Беларусі. Рабо- чы нараўне з інжынерам, професа- рам, урачом, настаўнікам наведваа театры, кіно, музеі, лекцыі, набываа прыгожыя абуток, адзенне, мабля.

Канчаткова умацаваўся калгасны лад. У Беларусі ёсць 9.665 калгасаў, якія аб'ядноўваюць 720 тысяч сялянскіх двароў. Калгаснае сялянства Беларусі атрымала 8 мільёнаў гектараў зямлі, замадаванай за калгасамі на вятнае карыстанне.

Калгасы БССР у 1938 годзе засявалі 94 проц. усю пасевную плошчы. За годзі Савенкай улады пасевная пло- ша Беларусі павялічылася ў паўтара- раза. Пасевы тэхнічных культур павя- лічыліся ў тры разы, пасевы бульбы — у 2 разы.

У Беларусі ёсць 227 машына-трактар- ных станцыяў, 8.141 трактар, звыш ты- сячы камбайнаў, звыш 4 тысяч аўта- машынаў, 2.680 трактарных селгак, дэ- сяткі тысяч селгаканых, поўскамадных малацілаў, ільінацерабілак, янырака і іншых сельскагаспадарчых машынаў.

3 годзі ў год расце ўраджайнасць сацыялістычных палёў. Сотні калгасаў атрымалі ў гэтым годзе ўраджай на 15—20 цэнтнераў вярнах, 5—8 цэнт- нераў ільну, 150—200 цэнтнераў буль- бы.

У рэспубліцы ў два разы павялічы- лася колькасць буйнай рагатай жывё- лы, свіней і авечак супроць 1916 года.

У калгасах Беларусі ёсць 6.992 фе- рмы буйнай рагатай жывёлы, 4.545 аў- пагалючых ферм, 4.724 свінагадоўчыя фермы, 335 конферны.

Адна трэць сялянскіх двароў да ре- валюцыі была бескароўнай, зараз бес- кароўнасць ліквідавана поўнаасцю.

Да 1918 года на тэрыторыі цяпераш- няй БССР было каля 20 тысяч гекта- раў садоў, якімі валодалі памешчыкі, парчоўнікі і кулакі. У калгасах Бе- ларусі ёсць 63 тысячы гектараў садоў.

Калгаснікі і калгасніцы Беларусі даканалі аывадоўваць навукай і тэхнікай сацыялістычнай сельскай га- спадаркі. За годзі Савенкай улады вы- хаваы вылітныя кадры сельскай ін- тэлігенцыі. Калгасны лад стварыў но- выя прафесіі, якіх не было і не магло быць у дэарэвалюцыйнай Беларусі.

У Беларусі ёсць звыш тысячы агра- номаў, 600 заатэхнікаў, 200 ветурачоў, 23 тысячы трактарыстаў, 2 тысячы ма- шынаў малацілаў, 1.400 трактарных механікаў, 2.000 камбайнераў, 13.000 палыоадоў і т. д.

3 годзі ў год становіцца ўсё больш зможным, культурным і радасным жыццё калгаснікаў. Многія калгасы выдаюць на прападзень у гэтым годзе 3—4 кілаграмы хлеба, 8—10 кілаграмаў бульбы, 3—4 рублі грашына, кармы для жывёлы, гародніну і іншыя пра- дукты.

Новыя песні спяваа калгаснае сялян- ства Беларусі:

Мы зможнымы сталі з калгаснага ладу: Маса, сыр, каўбаса і віно сваё ёсць. Усёго на стаале, і мы шыра так рады, Калі хату з дарогі наведваа госць.

У часы адпачынку ў запале настранным Малалосць вяселіцца, аж ката звініць. Ад душы табе скажам, наш Сталіч любімы, Як добра, як весела сёння нам жыць.

У гэтых песнях калгаснае сяліства славіць сваю магучую камуністычную партыю, славіць тварца Савенкай Кан- стытуцыі, бацьку і друга беларускага народа — любімага Сталіна; у гэтых песнях гучыць слова перамог, зава- яванняў беларускім народам за 20 год пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна — Сталіна.

У БССР у асноўным ліквідавана не- пісьменнасць. 1.256 тысяч савенскіх рэ- бят, юнакоў і дзяўчат навучаюцца ў 7.071 школе, 22 ВНУ, 80 педучылішчах і тэхнікумах і 20 рабках рэспублікі.

Вырасла інтэлігенцыя БССР — соль зямлі савенкай. Толькі за апошнія 10 га- ды з вышэйшых навучальных устаноў БССР вышла 9.806 спецыялістаў: інжы- нераў, урачоў, юрыстаў, педагогаў.

Савенкай Беларусі мае Акадэмію навуў і 1.263 навуковых работнікаў.

Беларусі мае народных паэтаў рэспублікі Янку Купалу і Якуба Коласа. Пачаў з старэйшым пакаленнем маста- коў слова, прадстаўленых такімі ім- янамі, як З. Ядлуца, М. Лынькоў, К. Крапіна, узнялася і расце цэлая плеяда маладых, таленавітых пісьме- ннікаў, як П. Броўка, П. Глоба, І. Ша- павалаў, А. Куляшоў, Э. Самуіленак, Э. Агіянец і інш.

БССР мае 14 драматычных тэатраў, Тэатр оперы і балета, філармонію, кансерваторыю.

Выраслі такія мастакі сцэны, як заслужаная артыстка рэспублікі тав. Аляксандровіч, заслужаны артыст рэспублікі тав. Вядзімірскі, артысты тав. Валюцін, Дзянісаў, Аляксеева, Мло- дак; артысты драмы: тт. Малчанка, Звядачотаў, Ільініскі, Сокал, Арочык; рэжысёры тт. Зораў, Рахленка, дыры- жор т. Шнейдэрман і інш.

Беларускія кампазітары, дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР тав. Турань- Варжоўнаў, Ільініскі, Сокал, Арочык; рэжысёры тт. Зораў, Рахленка, дыры- жор т. Шнейдэрман і інш.

Беларускія кампазітары, дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР тав. Турань- Варжоўнаў, Ільініскі, Сокал, Арочык; рэжысёры тт. Зораў, Рахленка, дыры- жор т. Шнейдэрман і інш.

Беларускія мастакі і скульптары тт. В. Волкаў, Зайцаў, Пашкевіч, Кер- зін, Грубэ стварылі рад каштоўных твораў беларускага мастацтва.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэзэрныя ворагі шкодалі ўсёму, дзе толькі маглі. Яны хацелі аслабіць Беларусь — фарпост краіны сацыялізма на Захадзе. Яны прапавалі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР. Яны хацелі на адроз'я ад СССР.

Гэтыя прэ

СВЯТА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА--СВЯТА ЁСІХ ПРА

ПРЫВІТАННІ ПРАЦОЎНЫМ БССР

АД УКРАЌНСКАЙ ССР

У дзень XX-годдзя Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі Прэзідыум Вярхоўнага Савета УССР ад імя працоўных сацыялістычнай Украіны шле брацкае палкае прывітанне працоўным Савецкай Беларусі.

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна працоўныя Савецкай Беларусі разграмілі фанксіка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных аэнтаў замежнага фашызма і, пры дапамозе вялікага рускага народа, пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі, на аснове ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, за годзі рэвалюцый дасягнулі высокага ўзроўню ў развіцці сацыялістычнай гаспадаркі і культуры.

Прэзідыум Вярхоўнага Савета УССР выражае ўпэўненасць, што працоўныя Савецкай Беларусі і надалей будуць бязлітасна змагацца за канчатковае і поўнае выкараненне ворагаў народа, за далейшае ўмацаванне сталінскай дружбы народаў ССР, за далейшае ўмацаванне абароназдольнасці, магутнасці нашай вялікай радзімы — ССР, за поўную перамогу камунізма.

Няхай жыве вялікая партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве гераічны беларускі народ!

Няхай жыве наша магутная, выдатная, любімая радзіма — Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік!

Няхай жыве вялікі правадар партыі і народаў ССР таварыш Сталін!

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета УССР Л. КАРНІЕЦ.

Секратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета УССР А. МЕЖНІЗЫН.

АД ГРУЗІНСКАЙ ССР

У дваццатую гадавіну вызвалення слаўнага беларускага народа Прэзідыум Вярхоўнага Савета Грузінскай ССР шле брацкае прывітанне працоўным Беларускай ССР.

Да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі беларускі народ быў заняволена прыгнятальнікамі. Беларускі народ на працягу вякоў пераеў пакуты і прыгнётае, усякае імкненне да свабоды, да творчасці і злітасна падлялася ў ім рускімі царамі, польскімі беларускімі памешчыкамі і капіталістамі. Імперыялістычная бойна яшчэ больш умацніла пакуты беларускага народа, але рускія рабочы клас, пад кіраўніцтвам слаўнай большэвіцкай партыі, пад вадзействам найвялікшых правадароў — Леніна і Сталіна зрабіў вялікую сацыялістычную рэвалюцыю і вызваліў назаўсёды працоўных усіх народаў былой царскай Расіі ад гнёту і эксплуатацыі, гэтым самым быў вырашана і лёс беларускага народа.

Але патрабавалася яшчэ найвялікшае напружанне ўсіх яго сіл для выгнавання нямецкіх акупантаў, устанавлення сацыялістычнай улады і ўмацавання дыктатуры пралетарыята з дапамогай вялікага рускага народа. Пад кіраўніцтвам партыі большэвіцкай беларускі народ цвёрда, без хістанняў, ішоў па шляху, нацэраванаму Леніным і Сталіным, да сапраўднага адраджэння сваёй дзяржавы, гаспадаркі і культуры. Ворагі народа і партыі — траціцка-бухарынскія бандыты і буржуазна-нацыяналістычныя контррэвалюцыянеры за ўсе гэтыя годзі не раз прабавалі зноў захапіць беларускі народ, прадаць Беларусь фашысцкім прапекікам, але пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі беларускі народ змог выкрыць і знішчыць асноўныя гнёды гнусных зраднікаў і шпіёнаў.

Савецкая Беларусь стала адной з перадавых рэспублік вялікага Савецкага Саюза, яна стварыла магутную сацыялістычную індустрыю і квітнюючую сацыялістычную сельскую гаспадарку. Працоўныя Беларусі жывуць шчаслівым, радасным жыццём. У Савецкай Беларусі расвілі навука, літаратура, мастацтва, крыніцай забіла культурнае жыццё, з'явіліся вышэйшыя ў нетраў народа таленавітыя паэты, мастакі, вучоныя, перадавыя людзі працы — стэханаўцы.

Працоўныя Савецкай Беларусі не забываюць мудрых слоў таварыша Сталіна аб тым, што мы акружаны ворагамі. Яны пільна аберагаюць сваячынныя граніцы Савецкага Саюза і гатовы ў кожную мінутку адбіць напад ворага. Сённяшняе таржаства беларускага народа з'яўляецца таржаством усіх народаў нашай вялікага Саюза. У гэты ўрачысты дзень увесь беларускі народ яшчэ больш агуртуецца вакол вялікага, непераможнага спяга Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна.

Няхай жыве Савецкая Сацыялістычная Беларусь!

Няхай жыве сталінская дружба народаў!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве вялікі Сталін!

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета Грузінскай ССР Ф. МАХАРАДЗЕ.

АД АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ ССР

Цэнтральны Камітэт КП(б) Азербайджана і Совет Народных Камісароў АзССР ад імя стэханаўцаў нафты, бабоўны, рабочых, калгаснікаў, савецкай інтэлігенцыі, усіх партыйных і непартыйных большэвіцкай Азербайджана горада віншуюць працоўных Савецкай Беларусі з XX гадавінай утварэння Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

Свята працоўных брацкай Беларусі — гэта свята ўсіх народаў вялікага многанароднага Савецкага Саюза, моцна спаяных сталінскай дружбай. Назаўсёды выгнаўшы балапалкаў і германскіх акупантаў, разграміўшы і знішчыўшы асноўныя гнёды ворагаў народа, гнусных зраднікаў і германскіх акупантаў, беларускі народ пад кіраўніцтвам роднай партыі Леніна—Сталіна, з дапамогай вялікага рускага народа, і ў выніку выкаранення двух сталінскіх пяцігодкаў дабіўся бліскучых перамог ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва.

КП(б) Азербайджана і Соўнарком АзССР ад імя азербайджанскага народа выражаюць цвёрду ўпэўненасць у тым, што народы Савецкай Беларусі будуць і надалей пільна ахоўваць рубяжы нашай Савецкага Саюза ад палпальчыкаў вайны і пад кіраўніцтвам непераможнай большэвіцкай партыі, натхняемай вялікім правадаром працоўных ўсяго свету—таварышам Сталіным, і далей пойдучы смела наперад да поўнай перамогі камунізма.

Няхай жыве XX-годдзе Беларускай Савецкай Соцыялістычнай Рэспублікі!

Няхай жыве брацкі беларускі народ!

Няхай жыве вялікая сталінская дружба народаў!

Няхай жыве правадар і арганізатар нашых перамог, любімы і вялікі Сталін!

Секратар ЦК КП(б) Азербайджана БАГІРАУ.

Старшыня СНК Азербайджана КУЛІЕУ.

Квітнее сталінская дружба народаў. На здымку: група гасцей БССР. Злева направа: тав. Г. С. САЛАВІЙ—ордынатор, коардынатар, кампартрук, Украінская ССР; ДОСЖАНАВА ШУКАЛАСА імя Сталіна; М. А. САРАНЧУК — дэпутат Вярхоўнага Савета — Д. П. ВІНЧЭНКА — калгас імя Дзмітрыява, Камітэт ЧЭНКА — завод «Комінтэрн», г. Харкаў; ПЫРМУХАМІ ГРОДІ РАДІ М. А. ПІКІТОВІЧ — калгас «Шабло», Стаўпа Азербайджанскай ССР; В. М. АНТОНЦАФ — завод імя Коскія — заслужаны артыст Украінскай ССР.

ПРАЦОЎНЫМ

Сардэчнае і шчырае прывітанне і віншаванне беларускаму народу, які святкуе дваццацігоддзе існавання Савецкай Беларусі, шлюць працоўныя Савецкай Украіны.

Дарагія таварышы!

У гэты знамянальны дзень нам успамінаюцца словы любмага паэта працоўных Беларусі і ўсяго ССР Я. Коласа, які, таксама як і Я. Купала, многа год таму назад, апісваючы дарэволюцыйнае мінулае свайго любмага краю, стварыў хвалюючыя радкі:

«Край наш бедны, край наш родны!

Лес, балота ды прасек...

Чуць дзе крыху дуг прыгодны...

Хвойнік, мох ды верасок.

Наша поле кепска родзіць,

Бедна тут жыве народ.

У гэты дзень ён, ходзіць,

А працуе — ляска пот.

Колькі горады і смутку ў гэтых радках!

Але многа вадзі з таго часу ўцякло. І тым больш радасна бачыць, да чаго Беларусь Савецкая не падобна на апісваемы край.

Край гэты цяпер такі ж шчаслівы і квітнеючы, як і ўсе астатнія краі і рэспублікі нашай неаддільнай магутнай радзімы, імя якой — Савецкі Саюз.

Край гэты — Савецкая Беларусь — цяпер не бедны! Багатае, дастатак, радасць — у кожным доме рабочага, служачага, калгасніка, інтэлігента.

У багатым краі гэтым палі даюць багатыя ўраджай, а засекі рэспублікі поўны пшаніцы срабрыстай, ільмодуўгунцом, бульбай. Ды і як не радзіць гэтым палям? Іх барозніць 8.141 трактар, іх абслугоўваюць гамбайны, аўтамашыны, самы дасканалы сельскагаспадарчы інвентар.

Заводы — гіганты, красавіцы соўгасы і калгасы змянілі твар Савецкай Беларусі, зрабілі яе багатай, культурнай і магутнай, індустрыяльна-аграрнай рэспублікай.

У нашай слаўнай краіне радасць і дасягненні кожнай саюзнай рэспублікі — гэта радасць і дасягненні ўсяго многанароднага савецкага народа. І мы ганарымся разам з вамі, дарагія таварышы, тым, што за слаўныя дваццаць год вы здалелі стварыць новыя галіны прамысловасці: паліўную, хімічную, машынабудаўнічую, а слава аб вайных стелках высокай дакладнасці ідзе па ўсёй савецкай зямлі.

Савецкая Беларусь прымусліла нават балоты служыць сацыялістычнай бацькаўшчыне, здабываючы з іх каштоўны торф.

Вядома нам — і гэта таксама наша агульная гордасць, — што выдатна расквітнела сацыялістычная культура беларускага народа. У многіх гарадах і сёлах сацыялістычнай Беларусі узвышаюцца карпусы тэатраў і школ, універсітэтаў і навуковых лабараторый. Старыкі і моладзь у званіх песнях славіць вялікую сталінскую эпоху. Не было б гэтага шчасця беларускага народа, калі б не вялікая партыя Леніна—Сталіна, якая паказала нам, тружанікам, шлях свабодны ад эксплуатацыі.

РАДУЮСЯ ВЕЛІЗАРНЫМ Д

Разам з усімі савецкімі народамі радуемся велізарным дасягненням Савецкай Беларусі. Гэтыя дасягненні — плалы геніяльнай ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Жадаю працоўным БССР яшчэ большых поспехаў у

стварэнні прайгрэса і

ПРЫВІТАН

Радзіма! прымі маё шчырае слова, і скромнага верша не згальбі сурова. Маё хоца сэрца адкіляюцца песняй, Дастойнай твае малалосці шчаснай! Сама ты, радзіма, жывая паэма, Вялікасны твар большэвіцкага племя. І кожны радок твае светлае поле! На плошчах шырокіх, на узораным полі У годзі змагання, часнай нахаднай Нап'сан крывёю і славай народнай,

У роўным дыханні жыцця твай, б'ецца сэрца, і Леніна думка і Сталіна сэрца, і скрозь—тваім чыотым, неспыяленым, словам. Рамоньш сцягонна лясам і дубровы, Пляць гаралы і багатыя селы, І люд разнаволаны, дужы і вяслёлы. Жыві-ж, ўспімайся у вёсны і зімы,

ДАМ РАСЦВІЛО НАША ЖЫЦЦЁ

Жыццём Беларусі

Якуб Колас

(Да дваццацігоддзя)

У бласку пажараў зніклі слябы.
Цябе асуліла аварыя на пагібелі.
Шлі генералы, паўлі атаманы,
На вольныя гоні кавалі кайданы.

І розная нечысьць брыла ўслед за ім,
Ды груп старой гнілі ніхто не падые
Усталі народы рэспублік савецкіх
Краіны светлай і з шахтаў ланецкіх.

Ае Русі ад края да края
Знялася лавіна жыва.

Узны, таджыкі, татары,
Як грозныя хмары,

Тых абрушлі сілу
У дашчэнта скрышлі.

І краіна, ты стала
Ціла не мала.

Як стужкі,
Вялікія службы

Балоне,
Рабоце.

Іа школы,
Вяблы.

Іа сямім
Тоны.

Іа сямім
Дзякуй!

Ходзіць гоман з хаты ў тату
З радаснай навінай:
Год святкуе свой дваццаты
Большая краіна!

Разагула стан дзявочы
Беларусь магутна,
Пахаваўшы лёс сіроты,
Панскі сьвет атруты.

Збеглі а твару яе цені
А ў вачах-аконцах
І іскрыцца і струменіць
Сталінскае сонца.

У вянку калоссяў спелых
З жыта і пшаніцы
Яна побач з вамі села,
Родныя сястрыцы.

Што адзінаццую зорак
Свеціце на свеце
У святліне, адвечора,
Новай зямлі дзеці.

Свет расчыне вам прасторы,
Зняты ўсе парогі,
Каб пракласці шлях свой торны
Сталінскай дарогай.

Дык ідзі-ж, мая краіна,
Гуляй, светлай хваляй,
Узнімайся ў верхавіны
Яшчэ вышэй, далей.

З новым шчасцем, з новым годам,
Родны край Советаў,
Слава ўсім тваім народам,
Дружбаю сагрэтым!

21-XII—38 г.

САГА НАРОДА

У індустрыяльнай краіне, дзе ўсё ідзе наперад, але нас чакаюць складаныя задачы. Мы навучнікі пры дапамозе простых металаў узмацняем мясцовыя рэакцыі і выклікаем вырашэнне цяжкіх месяцамі запаленняў лёгкіх. Большыя партыя і яе геніяльны правадор таварыш Сталін аказваюць выключную ўвагу і клопаты навуцы і навуковым работнікам у нашай квітнечай краіне. Мне былі прадстаўлены ўсе магчымасці правіць свае ўрачэбныя і выкладчыцкія зольнасці на карысць радзімы. Абавязваюся і ў далейшым аддаваць усе сілы справе медыцынскай адукацыі ў Савецкай Беларусі і апраўдаць высокае званне вышэйшага беларускага народа ў яго Вярхоўны Совет.

Праф. С. М. МЕЛКІХ,
заслужаны дзеяч навукі,
дэпутат Вярхоўнага Савета БССР.

Фото С. Грына.

Знаёмыя людзі Савецкай Беларусі за вучобай. Студэнты Вышэйшай камуністычнай сельскагаспадарчай школы БССР (в. Лясныя дэпутаты Вярхоўнага Савета ССР і БССР у фізічнай лабараторыі). НА ЗДЫМКУ: (злева направа) дэпутат Вярхоўнага Савета ССР С. П. Равоз, дэпутат Вярхоўнага Савета БССР С. Ю. Міхалішэўскі і дэпутат Вярхоўнага Савета ССР І. Т. Вячэрава. Фото Аграмова (СФ).

КВІТНЕЕ НАШ КАЛГАС

Усе нашы калгасні з вялікім уздымам рыхтаваліся да сённяшняга знамянальнага дня. За XX год, мінуўшых з дня стварэння БССР, мы прайшлі вялікі шлях. І сёння радасна адчуваць, што мы, працоўныя сяляне, якія з века ў век гучылі свае шчырыя прывасімовыя-памешчыцкія і кулацкія, цяпер з'яўляемся шчаслівымі грамадзянамі краіны Сталінскай Канстэтуцыі.

Чацвёрта зямлі, на коў цяпер раскінуліся шырокія калгасныя масівы, раней належалы царкоўнікам. Другая частка была разарвана і вузкім суцэптаным палоскі. Аб тым толькі і маршлілі, сяляне, каб як-небудзь забяспечыцца хлебам. Цяжка і беспрысветна было наша жыццё. Толькі савецкая моца і наша родная большыцкая партыя, толькі калгасы пад дахам нашай Канстэтуцыі і культурнае жыццё.

Як і ўсе грамадзіне нашай орданаснай рэспублікі, калгаснікі нашай арелі сустралі XX-годдзе стварэння БССР вялікімі поспехамі.

Не глядзячы на аспрыяючае надвор'е, сёлета мы атрымалі высокі ўраджай, за што наш калгас залічан каў дэлятам на Усеагульную сельскагаспадарчую выставку.

Машынная тэхніка аблягае нашу працу. Трактары, камбайны, ільнянебіблікі дапамагаюць нам. Апрача машынай дапамогі МТС, наш калгас мае ўласную аўтамашыну, нафтавы руавік, дзве жаяры, тры касілі, тры радковыя саялі і мога іншыя машыны.

За апошнія год у калгасе пабудаваны дзве вельварныя каюшні, карнік, два сенавалы, аэрнеспышка, ільнясушыльні, свірні а таксама канцылярны, лаяна, дэп'чэны яслі. На плошчы 12 гектараў пасадзілі малыя салмы збожжа, 18 кілаграмаў бульбы, 2 рублі грошай і каля 2 кілаграмаў карму для жывёлы. Мы будзем змагацца за яшчэ больш высокі прадавец. Але і сёлётні прадавец прынёс ужо заманасць нашым калгаснікам. Сям'я калгасніка Сяргея Гыгаровіча на свае 820 прадавец атрымлівае 155 пудоў ярна, 1.600 рублёў грошай, 900 пудоў бульбы і каля 10 пудоў карму для жывёлы.

Другі калгасні Якаў Курпрыянен з другога прадавецлынымі зарабіў 120 пудоў ярна, 1.250 рублёў грошай, 540 пудоў бульбы.

А такія у нас многа. Расце культура і добрабыт. У 38 дамах калгаснікаў ёсць радыё. Мы каем свой клуб, бібліятэку. Усе дзеці калгаснікаў навукоўца ў школах, тэхнікумах і інстытутах. На калгаснай вытворчасці вырасталі новыя людзі — стаханавцы, якія заваўваюць нябачаны ўраджай. Нашы калгаснікі Якаў Курпрыянен, Нікалай Бычюў, Ганна Грыгаровіч, Васіль Бычюў, Андрэй Бурносаў, Каля Кірычэнка, Ганна Талаша перавыконваюць норму ў паўтары—два разы.

Калгас і калгаснікі поўнасьцю і савецкасава выканалі ўсе абавязкі перад дзяржавай.

Да непазнавальнасці змяніў сваё аблічча ўвесь наш Талачынскі раён. Замест перкаваў, касцяваў, шыноў у раёне выраста 12 школ, большыя, клубы, дамы сакультуры. У раёне ёсць тры МТС, два ільнявавалы і многа іншых прадпрыемстваў. Шырокая аўтамагістраль з Менска на Маскву, якая ў гэтым годзе будзе пакрыта асфальтам, перасякае нашы нівы і лясы.

Пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна, пад мудрым вадзіцельствам дарагога і любімага таварыша Сталіна мы будзем змагацца за новыя поспехі.

Ф. І. ЗАЙЦАУ,
старшыня калгаса «Пермога», Талачынскага раёна.

Падарунк радзіме

ТАКІ радасны дзень 20-годдзя БССР кожны з нас хоча прынесці ў падарунак любімай мацяры-радзіме багатыя плады нашай працы, падзякаваць ёй за ўсе 20 год яркага і выдатнага жыцця беларускага народа, за ўсё тое добрае, што наша большыцкая партыя, сацыялістычная радзіма дала кожнаму з нас. Які-ж падарунак праданесці сёння табе, мая радзіма Савецкая краіна?

Прымі ад мяне, калгасніцы, мой скромны, але добры і смачны падарунак. У 1938 годзе ад сваіх падарункіх 9 прыгажунь-тароў я ўжо надала 30,176 літраў малака. Ведаю, малака гэта пілі, масла і смятану елі савецкія людзі — працоўныя і іх дзеці, а таму хочацца яшчэ і яшчэ больш павялічыць удой. На сталае кожнага савецкага працоўнага павінна быць улостань усялякіх малочных прадуктаў! Гэта не ў малой ступені залежыць ад нас, дзяржа.

Памяркуйце самі. Рэкардыстка «Велка», якую я павязу на Усеагульную сельскагаспадарчую выставку, пару год таму назал давала менш 6,000 літраў малака, а за перыяд лятатцы 1937-38 года — 7,945 літраў. Мая краўсуня «Людвіга» давала толькі на 1,500 літраў малака, а ў гэтым годзе — 4,565. Ад кожнай з заманаваных за мною 9 кароў я надала ў сярэднім па 3,354 літра. Бось яе малака пацякло ад іх! І цуда тут няма. Любоўю да справы я дабілася такога ўдою.

Імяна любоўю да сваёй прафесіі, 9 год я ў калгасе, 9 год, як даглядаю за сваімі «Белачкай», «Балеркай», «Людвігай» і астатнімі. Даглядаю, як мае быць. Летам сама выганяю іх на зялёнае поле на паласа. Для кожнай зборваю траву і падкармліваю. Зімою кожная атрымлівае ў мяне сытныя харчы: сена, сочныя зарны, канцэнтраты. Кланачуся, каб кароў кармілі савецкасава, каб яны алетытна пасты і ўпаўнана, што яны на мяне за харчы і догляд не крыўдзяцца.

І я дабілася высокіх удоў. Правадзі мяне на ўсю рэспубліку майстрам высокіх удоў, прамірвала многа раз, пачотам акружылі. Ну, што-ж можа і на самой справе заслужыла. Толькі на гэтым не спыняюся. Не, ні ў якім выданку, Я хачу дабіцца такога ўдою, каб бацька наш Сталін сказаў: васьмёрка Чарнецкая маладзец і даб'юса. Вельмі ўжо радасна жыць і працаваць у калгасе, ведаючы, што працаваш на сябе, на сваю краіну, што малако, якое я надала, ідзе нашым дзецям, усім савецкім людзям.

Што гэта за невядомы, забыты, закінуты самы апошні чалавек была каля ільсі дзярка! Была я батрачка, цяжка гаравала і ў беднае прызбала. А цяпер у мам калгасным доме і святла электрычнага многа, і хлеба на 500 прадавец, гародніны, Фруктаў і грошай атрымала ўдзель, і мёбла прыгожая ёсць, і даху футравую купіла сабе. Гляджу, — не батрачка ўжо — не батрачка ўжо. Вагата жыць усе ў нашым калгасе. Не пазнаеце цяпер, калі прылецеце да нас у калгас, былых самых апошніх беднякоў Марыю Саманаву, Савелія Бацую і іншых. Даўно не вільчэ навакол і слядоў старой нашай убогай вёскі. Звыш 1.000 гектараў зямлі мае калгас навачна. Ёсць у нас і трактары, аўтамашыны, саялі, электрычнасць і радыё.

Ды ці толькі ў нас! Увесь беларускі народ цяпер жыве радасна і шчасліва. І гэта добрае жыццё мы ніколі не аддадзім нікому. Мы яшчэ памтаем бізунны белалаянкаў, сама адчуца іх на сваёй спіне. Рань даўно жажкі, толькі нянавісь асталася, і мы перавадзім дзецям і ўнукам нашым гэтту нянавісь да паганых панства, да прыгняталінікаў і насільнікаў. А калі зноў сунуцца ў наш квітнечы сьвет няхай на сябе паняноць — расцінем, як чарвей.

Пакуль-жа кожны на сваім участку робіць усё, што можа для сваёй сацыялістычнай радзімы. Мне, як дзяржа, трэба перш за ўсё думаць аб тым, як-бы больш малака надалі дзяржавай краіны. Дагэтуль не надала дзяржава і надала.

Е. Г. ЧАРНЕЦКАЯ — дзяржа калгаса ім. Нуйбышэва, Бабруйскага раёна.

АВА — інжынер электра-траспартнай фаб-

МАГУТНЫ ФАРПОСТ СОЦЫЯЛІЗМА НА ЗАХАДЗЕ

ШЧАСЦЕ СВАЁ НІКОМУ НЕ АДДАДЗІМ

Прыгожая і велічная панарама нашага сталічнага горада Менска. Пад адзінаццаць гадоў яго, яшчэ здалёк бачыць стройны, высокі і шырокі Дом урада Савецкай Беларусі. Наперадзе яго, нібы накіраваны ў будучыню, стаіць наш вечна жыццёвы Ільіч. Яго поўнае асяроддзе ў напрамку Універсітэцкага гарадка — на бурны патак моладзі, якая штодзень уваляе ў шырока адкрыты для нас дзверы гэтага ачага культуры. Тут і там высяваюцца на прыгожую ноўна будыні Тэатра оперы і балета, Кіліпінскага гарадка, новай гаспадарніцы «Беларусь», Палаца піонёраў, Політэхнічнага Інстытута, выдатнага палаца Чырвонай Арміі.

Горда ўзвышаюцца карпусы заводаў ім. Варашылава, ім. Молатава, «Большавік», фабрык «Кастрычнік», ім. Кагановіча, ім. Крупскай, карпусы нашага роднага завода ім. Кірава.

Якой прыгожай і прынабнай стала панарама Менска за 20 год. Толькі стараыя фото і карціны ў музеях напамінаюць аб нейкім захадзеным правінцыяльным гарадку.

Пад ролівым савецкім небам, пад праменнямі яркага сонца перадаваліся ўся панарама, увесь ландшафт Беларусі. Сталі прыгожымі нашы гарады і сёлы, на новаму запілілі палі і сады, сталі магутнымі нашы прадпрыемствы. Наш завод — гэта ўжо не ўбогія металічныя жалезніцы, а павялічаны перадавы станіабуладнічы завод.

У радаснай працы і творчасці мы, працоўныя Савецкай Беларусі, ніколі не забываем сваё пагранічнае становішча. Заўсёды мы трымаем напалатовае зброю ў руках.

Менск — першы вялікі горад на заходняй граніцы СССР. У гэтым горадзе першы раз у гісторыі нашай краіны да гэтага часу горад належаў сваёй стабільнай брані, аб якую амацоўваў сабе галоўны вораг нашага шчаслівага і радаснага жыцця. Ворагу мы далімі знішчылі адпору і не дапусцілі на нашу свабодную савецкую зямлю.

Калі вораг уздурае супраць на нашу савецкую тэрыторыю, ён на сваёй спіне адчуе і ваенную магутнасць кіраваных. Будучы ў руках РСЧА, ші на заводзе, нашы рабочыя-кулямётчыкі заўважылі ворагаў свайго. Даручы кулямётчыкі завода канструктар Мільніцаў, слесар Міневіч, стругальнік Калпаўціч, каваль Захаравіч і Паксюба, да будучы часі іх, як трава. Франца будучы паражаны ворага варашылаўскі стралкі — слесары Пашкевіч, Цыцільдус і дзесяткі іншых.

Англі і дыма ахутаюць фашыстскую сволоч нашых лепшых гранататраціцкіх Мельнікаў Нікалай і абвінавачваюць нашай завоёваўчай сталовай Каця — Кіраўца. Каця палыміцца на баявым сямліне і з павятра будзе грэць ворага. Іна,

а таксама электрамашыніст Нычкін, фармоўшчык Драйцэр і інш. заўсёды гатовы з вучэбнага самалёта перасесці на баявую машыну.

Мы гатовы да ўсякіх нечаканасцей. Павятрамы напал таксама не застаў наш калектыў знянацку. Завод мае поўнае фарміраванне каманд прашпаветранай абароны і можа поўнаасю выстаяць прашпаветраную абарону завода. Адбіцём павятрагана нападу будучы кіравань камандзіры-рабочыя нашага-ж завода, слесары Ільінікі і Серман, каваль Лазавіч, меліцхінская сестра Анна Кожына. Пакажучь сваё ўменне і напы малодшых камандзіраў і байцаў — малар Мурашка, слесар Беларовіскі і сотні іншых.

Амаль увесь калектыў нашага завода — значыцца ППХА.

Як бачыцца, наклапаціліся мы цяпер, у мірныя дні, на выпадак грознай трывогі. Павіны памятаць усе ворагі нашай соцыялістычнай радзімы, што такою-ж крэпасцю абароны аўляюцца кожная фабрыка, кожны завод, кожная ўстанова, ВНУ, усякая школа Савецкай Беларусі. Будзе патрэбна — мы, рабочыя станіабуладнічы, поўнаасю пераклучымся на вытворчасць сродкаў абароны. Будзе патрэбна — мы, не спыняючы ні на адну мінуту работы завода, здолеем у той-жа час біць ворага.

Па першаму закліку большавіцкай партыі, урада, вялікага Сталіна мы заўсёды адкажам: наша шчасце адстаім са зброй у руках, заўсёды гатовы да абароны СССР.

Мы сёння, у дзень XX-годдзя БССР, ад імя ўсіх працоўных нашай савецкай рэспублікі папярэджваем аб гэтым усіх тых, хто яшчэ марыць пакывіцца багатымі Савецкай Беларусі. Паганяны бо фашызма ніколі не ступіць на наш шчаслівы савецкую зямлю, не ўбачыць нашых прыгожых, стройных хваёвых лясоў, вытнеючыя прасторы калгасных палёў. А калі вораг у страце прытомнасці з мячом у руках ўсё-ж асмеліцца пераступіць парог нашага светлага савецкага дома — ад мета і загіне. Магутная лапіна Работасялянскай Чырвонай Арміі і ўсяго савецкага народа змяне з твару зямлі фашыстскую погань.

Крыўё нашых людзей у барацьбе заваёванае шчасце, велізарны намаганні працы алабытае, мы са зброй і ў руках будзем абараняць.

Станіабуладнічы, знатныя людзі менскага станіабуладнічнага завода імені Кірава: токар А. І. САНАЛОУСКІ, тэхніканструктар Н. Ф. МЕЛЬНІКАУ, тэхнолаг Н. Я. МЕЛЕН, каваль В. В. КІСЕЛЬ, ліцейшчык П. І. АХРЭМЧЫН, намеснік начальніка тэхнічнага аддзела завода С. А. МЕЦЕЛЬСОН.

ВОРАГ НЕ ЗАСТАНЕ НАС ЗНЯНАЦКУ

Беларускі народ адзначае сёння выдатную дату — дваццацігоддзевы рэспублікі. Да непазванасці змянілася аблічча нашай роднай Беларусі. У дружнай сямі адзінаццатой рэспубліцы роўна сядроў роўна Беларусь стала квітнеючай ордэнаванай рэспублікай. І сёння, у дзень усенароднай урачыстасці беларускага народа, сэрца кожнага з нас поўніцца вялікай ўдзячнасці і любоўю да камуністычнай партыі, да вялікага Сталіна і яго баявых сарэцінікаў.

Мы, чыгуначнікі рашаюцца вузла пагранічнай Беларускай дарогі, ганарымся тым, што нам выпалі вялікія гонары працаваць на магістралі, праходзячай па квітнеючай рэспубліцы, звязваючай у адно цэлае вя гарады і сёлы, савойнічаючай ішчэ большаму росквіту яе прамысловасці, сельскай гаспадаркі і культуры.

Мы, моцна памятаючы ўказанні вялікага Сталіна, штодзёна маюем абавязальнасць нашага вузла, авалодваем ваеннай тэхнікай, каб быць гатовымі да ўсякіх выпадковасцей. Мы ведаем, што транспарт мае асаблівае значэнне і будзе адгрываць рашаючую ролю ў будучы схватцы з ворагам, і таму актыўна выдзем абарончую работу.

За апошні час асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Аднак прароблена работа — гэта толькі пачатак. Каб зрабіць наш вузел непрыступнай крэпасцю абароны, мы павіны ўдзяляць у абарончую работу увесь калектыў станцыі. Зараз асавіяхімаўскай арганізацыі нашай станцыі (старшыня тав. Багданавіч) развінуцца вялікую работу. Мы арганізавалі вывучанне спецаб'ектаў прашпаветранай абароны. Пашчот чалавек ужо здалі нормы на значок ППХА.

Да здаравствуе диктатура пролетариата, родившая Красную Армию, давшая ей победу и увенчавшая ее славой!

РАДЗІМА

Масква і Крэмыль, тайгі пустое вешце, І пільны Дзяпра, і свежы полах з агор. Усё — ямалё роўнаю завета, Саюзам адзінаццатой сясцеёр. Іхны на Запад па дарогах нашых, Іхны барысаўскі чыгуначны мост. І вёс ён Менск, і вёс яна адна з іх. Соцыялізма баявы фарпост, Яе ў Саюзе дружбаю азялілі, Над ёю сэрці і молат узнялі. Таварыш Ленін і таварыш Сталін Наймудрыя з наймудрых на зямлі. Я тут жыў, і ганарыў гэтым. Я тут радаўца. Тут з маленства рос, Тут піонерскі вогнішчам сарэці, Тут першы раз суніць з леу ібс. Тут палюбіў прывабы навакольна Юнакі свет, птушыны шумны бор.

І кожны год, увосень, згадваю Смяліны — Калыску адзінаццатой сясцеёр. Алтуць ішчэ іх рэчышчэ пачаткі, Іх дружба міногалынная рака, І любасць тая, што ад сэрца маткі З маленства мне да сэрца юнака. Радзіма наша — маці дарагая, Яе сны — і я, і сэрца мой. А любасць мая — кніга залата, Напасаал сталінаўскай рукой. І я люблю — і хвой густое вешце, І стел люблю, і свежы полах з агор. І ўсё, што мацінай зямлі завета — Саюзам адзінаццатой сясцеёр.

АРКАДЗЬ КУЛЯШОУ.

26-ХІІ—38 г.

НАШЫ КУЛІ БУДУЦЬ МЕТКІМІ

Жыццё працоўных Беларусі да Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі нагадала цёмную ноч. Беларусь была калоніяй царызма, які выціскаў з народа ўсё жыццёвае экаі. Аб лёсе жанчыны і гаварыць не прыходзіцца. Яе не лічылі нават за чалавек. Каму не вядома старая, крывядная жанчына прыказка «Курцына не птушка — баба не чалавек».

Так было. Але-ж гэтага больш не будзе. Наша вялікая радзіма стала самай магутнай дзяржавай у свеце.

Мы, хатнія гаспадыні, таксама рыхтуемца да абароны сваёй соцыялістычнай радзімы. Вось я, Фельдман, аддала нормы на значкі ГСА і ППХА, аўляюцца членам асавіяхімаўскай арганізацыі, рыхтуюцца да адчынення на

значок ГСА 2-й ступені. І не толькі я адна, усе хатнія гаспадыні нашага дома (№ 41 па Камуністычнай вуліцы, Менск) прымаюць удзел у абароннай рабоце, наведваюцца абарончыя гурткі. Можам упэўнена сказаць, што кулі нашы будуць меткімі.

Рэспубліка наша, якая ўжо 20 год пад сталініскім сонцам квітнее, будзе і далей усё больш мацней, як і ўвесь Саюз Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

С. М. ФЛАНК,

начальнік групы самаабароны пры домаўпраўленні № 134.

Ж. Т. ФЕЛЬДМАН,

В. В. КАВАЛЕНКА, антыўсіткі абароннай работы, хатнія гаспадыні.

З НАМІ АХОЎВАЕ ГРАНІЦУ ЎВЕСЬ НАРОД

Радасна сустракае беларускі народ разам з усімі працоўнымі нашай соцыялістычнай радзімы — Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік 20-годдзевы свай рэспублікі.

Гэта ўрачыстае свята паўно вельзарна значэнна. У гэты дзень падвойцца вынікі горадыскіх перамоў соцыялізма, заваяваных працоўнымі Беларусі пры дапамозе і падтрыманні вялікага рускага народа, пад кіраўніцтвам слаўнай большавіцкай партыі, на чале з вялікім правадаром народнаў таварышам Сталіным.

Пад сіягам Сталініцкай Канстытуцыі працуе, мацнее і развіваецца шчасліва соцыялістычная Беларусь — на дзёсны фарпост Савецкага Саюза на яго заходніх граніцах.

На працягу амаль 900 кіламетраў БССР мяжуе з капіталістычным светам і яе граніцы ахоўваюць пагранічнікі войск НКВД Беларускай акругі.

Верныя патрыёты сваёй радзімы — пагранічнікі з найвялікшым гонарам выконваюць ганаровую і адказную справу аховы соцыялістычных рубяжоў, даручаную ім савецкім народам, нашай партыяй і ўрадам.

Імяны славных савецкіх патрыётаў-пагранічнікаў, правяіўшых сапраўдную мужнасць у барацьбе з ворагамі народа, у жорсткіх схватках з агентурай фашызма, ведае увесь беларускі нар. І для пагранічна капіталістычнае акругі ўвасоблена ў жытых, канкрэтных, хітрых і полах, дзёрбах і наглых шпёлах, дыверсантах, агентах фашызма, з якімі ён сутыкаецца груда з грудаю, з якімі ён вядзе бой, вядзе ўпартую, ні на мінуту не спыняючыся барацьбу і ў гэтай барацьбе перамагае, зашчытаючы або аб'яшчольваючы заклітых ворагаў свайго народа.

Намеснік палітрука Ільчакоў і чырвонаармеец Адамцін паказалі выключную асабітую храбраць і вытрымку, знішчыўшы дыверсантаў, не глядзячы на іх шпёнае ўзброенае супраціўленне.

Малодшы камандзіры Савін і Панюк, сустраўшы цёмнай ноччу чатырох узброеных агентаў замежнай разведкі, халоднакроўна падпусцілі іх на штыкі і абязброілі.

Чырвонаармеец Захаравіч за тэрмін сваёй службы затрымаў трох буйных шпёнаў.

Пагранічнікі выходзяць пераможцамі з баялічых схватках з ворагамі таму, што яны бязмежна любяць сваю радзіму, свой народ, сваю партыю і таварыша Сталіна, таму, што ўвесь народ дапамагае пагранічнікам ахоўваць саюзныя граніцы, грудамі сваімі абарончыя рубяжы радзімы. Гэта пастаянная, штодзённая дапамога ўсяго народа падзеляючае сілы пагранічных войскаў.

Працоўныя Беларусі пвёрада памятаючы ўказанні таварыша Сталіна аб капіталістычным акружэнні, аб неабходнасці высокай большавіцкай пільнасці і пастаяннай мабілізацыянай гатоўнасці. Яны акружаюць асабліва любоўю і клопатамі Работасялянскую Чырвоную Армію і пагранічныя войскі.

Іны пастаянна дапамагаюць пагранічнікам і ў марапрачымствах, паліцаючых ахову граніцы, і ў неасраднай барацьбе пагранічных часцей з ворагамі народа.

Асабліва ярка гэта дапамагае працяляючы ў непарунай дружбе пагранічнікаў з насельніцтвам пагранічнай паласы.

Можна прывесці шмат прыкладаў і назваць многіх калгаснікаў, якія вы-

кравалі, затрымавалі ворагаў і перадалі іх пагранічным заставам.

Вось некаторыя з іх:

Аллойчы калгаснік Ермоў С. Д. заўважыў, як двое невялікіх селянцаў ішчэ іхнае паліцыю поблізу вёскі коней і паскакалі ў тыл. Запалорыўшы ў невялікіх парашульнікаў граніцы, Ермоў арганізаваў прастэставанне, затрымаў уцякаўшых і перадаў падспешным пагранічнікам.

Калгасніца тав. Піхановіч Елізавета затрымала са сваёй малалетняй дачкой Олей парашульніка, які аказаўся агентам замежнай разведкі.

Піонеры Беларусі законна ганарыцца сваімі таварышамі, дванаціпацігаловымі патрыётамі Эльперыным Э. Х. і Гулеўскім І. Т., правяіўшым высокую пільнасць і вынаходлівасць, якія забеспечылі затрыманне парашульнікаў граніцы.

Перавіць усіх калгаснікаў БССР — актыўных памочнікаў нашых пагранічнікаў — няма ніякай магчымасці. Іх многія тысячы.

Палкі патрыёты радзімы, яны, не носячы формы пагранічнікаў, самааддана змагаюцца за непарунасць савецкіх рубяжоў. Выдатная, баявой дружбаю спянаы пагранічнікі з калгаснікамі пагранічнай паласы.

Калгаснікі бачаць у пагранічніках не толькі людзей, якія неасрадна абароняць іх інтарэсы, абароняць іх урадавыя, наватна заваяваныя палі, абароняць іх радзіму. Пагранічнікі — гэта чалавек да якога часта ідуць параніцы, які заўсёды дапамагае і справай.

Пагранічныя часці праводзяць вялікую работу сярод мясцовага насельніцтва, Сотні агітатараў, прапаганды-

ПАТРЫЁТЫ РАДЗІМЫ

Раніца выходнага дня. Да калгаснага клуба спянае моладзе. Камандзір групы варашылаўскіх конікаў Іван Ефімавіч Канавалаў кланатліва аглядае коней.

— Іно-о, балуі! — любіме глядзіць ён крутыя бакі шустрага каня. — Не стаіцца табе, разжыраў!.. Рычагоў Іван, Комар Нікіта, Каранькоў, Старцаў сядлаюць коней, выдзіць на шырокую вуліцу, якая змяняе мацее.

— Па конях! — гучна грэміць голас Івана Ефімавіча.

Група калгаснікаў ліха, па кавальска-рытмску садзіцца на коней. Пачынаюцца заняткі Канавалаў па-ваеннаму чотка, сісла адлае каманды. Конікі ліха рубяць, смела джыгтуюць, на быстрым скаку бяруць перашколы.

Ліхасцю і ўдалым асабліва адзначыцца комсамольцы Каранькоў, Рычагоў, Старцаў, Комар. Іны моцна сядзяць у сідлах, свабодна дзеіць чыць кліном.

Кожны выходны дзень займаецца конным спортам моладзь калгаса імені Куйбішова. 14 конікаў рыхтуюцца звыць нормы на значок «Варошыловскіх вяснін». Гэта — іх паларунак радзіме ка дню 20-годдзя БССР. Іван Ефімавіч з любоўю кіруе добраахотна ўзятай на сябе справай. Яму амаль 50. Галаву сэрэбрыць сівізна. Але папрабуіце сказаць:

— Пара-б, Іван Ефімавіч, каму памаладзей перадаць кіраўніцтва гуртком конікаў! — Пакрываўліцца страшна.

— Я, — скажа, — яшчэ не адан дзесятка конікаў падрыхтова. Прыдзе час, і сам стану ў іх рады, каб па-варашылаўску рубяць ворага. Пакуль ёсць сіла ў руках, пакуль ногі носіць, і буду рыхтаваць для радзімы смелых кавальскаўскаў. Яны спатрэбяцца ў час баявой трывогі.

Таіх палкіх патрыётаў радзімы ў калгасе ім. Куйбішова не мала. Брухаўскаму Мітрафану больш 50 год, а ён — першы сярод калгасных стралкоў. Нядаўна на стралковых спаборніцтвах з пробнакалібернай вінтоўкі Брухаўскай выбіў 50 — усе з магчымых. Яго жонка актыўна наведвае гурток ППХА.

Сям'я Харытона Паўлавіча Пракопчыка амаль палкам асавіяхімаўскаў. Толькі жонка адмаўляецца старасцю. Сын, дачка — усе вывучаюць яку-любудзе ваенную спецыяльнасць. Насія Пракопчык не без поспеху змагаецца за прышчэпаванне сярод лямкі калгаса. Сям'я Урбановіча Стаса таксама амаль палкам — асавіяхімаўскаў. Сын Іван — добраахотны інструктар стралковага спорта.

150 калгаснікаў уваходзяць у арганізацыю Асавіяхіма і ўсе актыўна наведваюць гурткі.

Сям'я Харытона Паўлавіча Пракопчыка амаль палкам асавіяхімаўскаў. Толькі жонка адмаўляецца старасцю. Сын, дачка — усе вывучаюць яку-любудзе ваенную спецыяльнасць. Насія Пракопчык не без поспеху змагаецца за прышчэпаванне сярод лямкі калгаса. Сям'я Урбановіча Стаса таксама амаль палкам — асавіяхімаўскаў. Сын Іван — добраахотны інструктар стралковага спорта.

150 калгаснікаў уваходзяць у арганізацыю Асавіяхіма і ўсе актыўна наведваюць гурткі.

Сям'я Харытона Паўлавіча Пракопчыка амаль палкам асавіяхімаўскаў. Толькі жонка адмаўляецца старасцю. Сын, дачка — усе вывучаюць яку-любудзе ваенную спецыяльнасць. Насія Пракопчык не без поспеху змагаецца за прышчэпаванне сярод лямкі калгаса. Сям'я Урбановіча Стаса таксама амаль палкам — асавіяхімаўскаў. Сын Іван — добраахотны інструктар стралковага спорта.

150 калгаснікаў уваходзяць у арганізацыю Асавіяхіма і ўсе актыўна наведваюць гурткі.

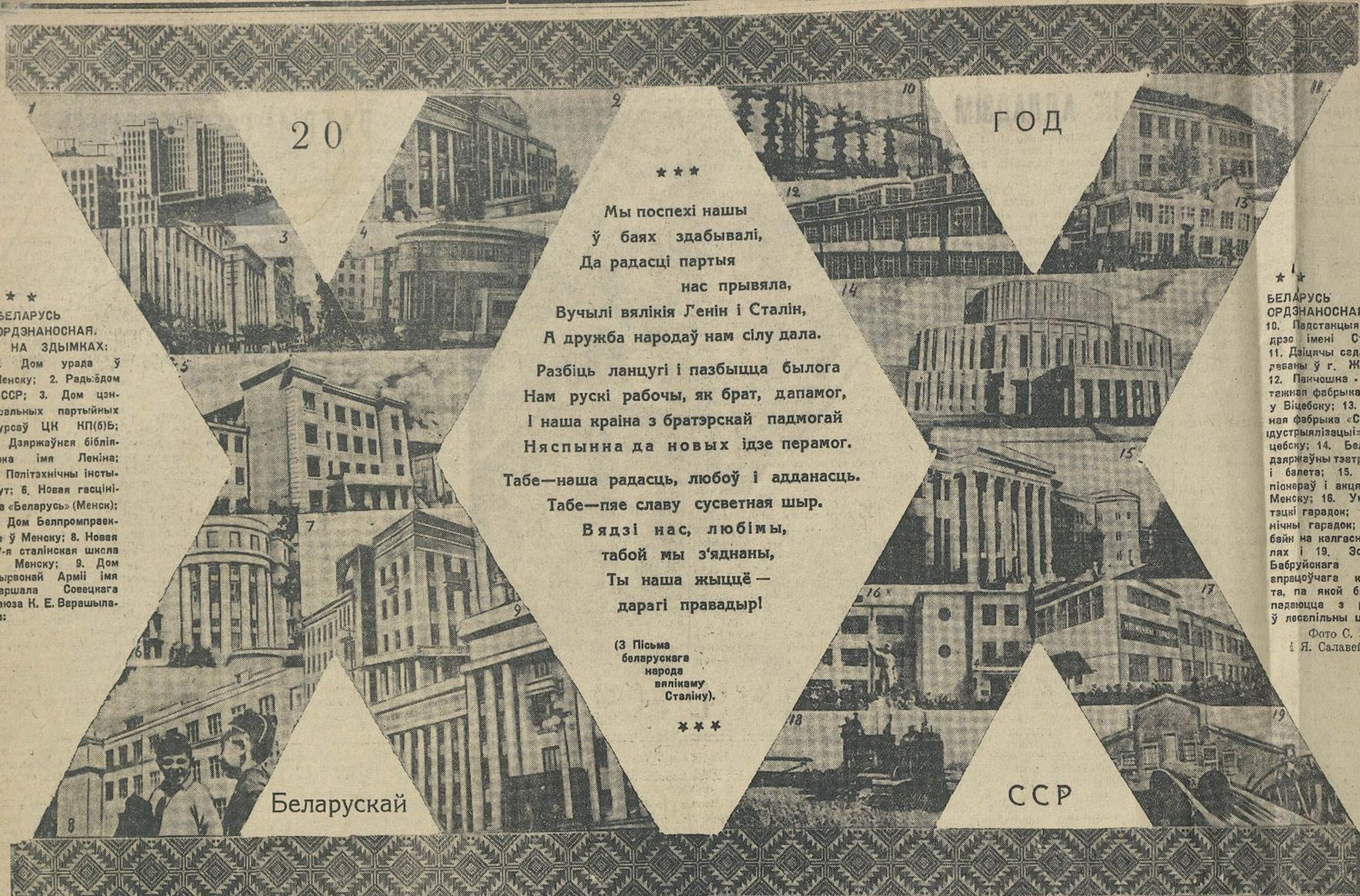
Сям'я Харытона Паўлавіча Пракопчыка амаль палкам асавіяхімаўскаў. Толькі жонка адмаўляецца старасцю. Сын, дачка — усе вывучаюць яку-любудзе ваенную спецыяльнасць. Насія Пракопчык не без поспеху змагаецца за прышчэпаванне сярод лямкі калгаса. Сям'я Урбановіча Стаса таксама амаль палкам — асавіяхімаўскаў. Сын Іван — добраахотны інструктар стралковага спорта.

150 калгаснікаў уваходзяць у арганізацыю Асавіяхіма і ўсе актыўна наведваюць гурткі.

Сям'я Харытона Паўлавіча Пракопчыка амаль палкам асавіяхімаўскаў. Толькі жонка адмаўляецца старасцю. Сын, дачка — усе вывучаюць яку-любудзе ваенную спецыяльнасць. Насія Пракопчык не без поспеху змагаецца за прышчэпаванне сярод лямкі калгаса. Сям'я Урбановіча Стаса таксама амаль палкам — асавіяхімаўскаў. Сын Іван — добраахотны інструктар стралковага спорта.

150 калгаснікаў уваходзяць у арганізацыю Асавіяхіма і ўсе актыўна наведваюць гурткі.

Сям'я Харытона Паўлавіча Пракопчыка амаль палкам асавіяхімаўскаў. Толькі жонка адмаўляецца старасцю. Сын, дачка — усе вывучаюць яку-любудзе ваенную спецыяльнасць. Насія Пракопчык не без поспеху змагаецца за прышчэпаванне сярод лямкі калгаса. Сям'я Урбановіча Стаса таксама амаль палкам — асавіяхімаўскаў. Сын Іван — добраахотны інструктар стр

20

ГОД

Мы поспехі нашы ў баях здабывалі, Да радасці партыя нас прывяла, Вучылі вялікія Ленін і Сталін, А дружба народаў нам сілу дала.

Разбіць ланцугі і пазбыцца былога Нам рускія рабочы, як брат, дапамог, І наша краіна з братэрскай падмогай Няспынна да новых ідзе перамог.

Табе—наша радасць, любоў і адданасць. Табе—пяе славу сусветная шыр.

Вядзі нас, любімы, табой мы з'яднаны, Ты наша жыццё — дарагі правадыр!

(З Письма беларускага народа вялікаму Сталіну).

БЕЛАРУСЬ ОРДЗНАНОСНАЯ. НА ЗДЫМКАХ: 1. Дом урада ў Менску; 2. Радыёдом БССР; 3. Дом цэнтральных партыйных курсоў ЦК КП(б)Б; 4. Дзяржаўная бібліятэка імя Леніна; 5. Політэхнічны інстытут; 6. Новая гасцініца «Беларусь» (Менск); 7. Дом Белпромпраекта ў Менску; 8. Новая 47-я сталінская школа ў Менску; 9. Дом Чырвонай Арміі імя маршала Савецкага Саюза К. Е. Варашылава; 10. Падстанцыя Беларускага імя Сталіна; 11. Дачыны сад пабудаваны ў г. Мінска; 12. Панчошкіна - трымацінная фабрыка «КІМ» у Віцебску; 13. Швейная фабрыка «Сцяг індустрыялізацыі» ў Віцебску; 14. Беларускі дзяржаўны тэатр оперы і балета; 15. Палац піянераў і акадэмія ў Менску; 16. Універсітэцкі гарадок; 17. Клінічны гарадок; 18. Намбын на калгасных полях; 19. Зстанда Бабруйскага дрэвапрацоўчага камбіната, па якой бравенні падаюцца з ракі ў лесопільны цэх. Фото С. Грыпа і Я. Салавейчыка.

БЕЛАРУСЬ ОРДЗНАНОСНАЯ. НА ЗДЫМКАХ: 1. Дом урада ў Менску; 2. Радыёдом БССР; 3. Дом цэнтральных партыйных курсоў ЦК КП(б)Б; 4. Дзяржаўная бібліятэка імя Леніна; 5. Політэхнічны інстытут; 6. Новая гасцініца «Беларусь» (Менск); 7. Дом Белпромпраекта ў Менску; 8. Новая 47-я сталінская школа ў Менску; 9. Дом Чырвонай Арміі імя маршала Савецкага Саюза К. Е. Варашылава; 10. Падстанцыя Беларускага імя Сталіна; 11. Дачыны сад пабудаваны ў г. Мінска; 12. Панчошкіна - трымацінная фабрыка «КІМ» у Віцебску; 13. Швейная фабрыка «Сцяг індустрыялізацыі» ў Віцебску; 14. Беларускі дзяржаўны тэатр оперы і балета; 15. Палац піянераў і акадэмія ў Менску; 16. Універсітэцкі гарадок; 17. Клінічны гарадок; 18. Намбын на калгасных полях; 19. Зстанда Бабруйскага дрэвапрацоўчага камбіната, па якой бравенні падаюцца з ракі ў лесопільны цэх. Фото С. Грыпа і Я. Салавейчыка.

Беларускай

ССР

ДАРАГІЯ ГОСЦІ

Над будынкам вакзала, на чырвоным палотнічку напісаны словы прывітання дэлегатам брацкіх саюзных рэспублік, прыбываючых у Менск на святкаванні XX-годдзя БССР. Павады з усіх канцоў нашай неасяянай сацыялістычнай радзімы прывозіць дарагіх гасцей — прадстаўнікоў брацкіх савецкіх рэспублік. Падыміць разам з беларускім народам яго найвялікшую радасць прыхалі слаўныя сыны і дачкі украінокага народа і сонечнага Ўзбекістана. Учора з Армінскай ССР прыйшлі прафесар Ерэванскага дзяржаўнага ўніверсітэта А. Р. Іосіян, вядомы старшыня калгаса-мільнера Аведзе Аведзіян і інш. Сярод дэлегатаў Таджыкістана — савратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета Таджыкскай ССР Ахмеджан Асарай, стэханайка Сталінбадскай шэфкаматэрыяльнай фабрыкі, член Прэзідыума Вярхоўнага Савета Таджыкскай ССР Саламат Саідава і інш.

Сваіх прадстаўнікоў для ўдзелу ў юбілейных урачыстых прыстаў працоўныя Казакстана, Кіргізіі, Азербайджана.

Сардэчна і цёпла сустрэлі працоўныя сталіны Савецкай Беларусі сваіх дарагіх гасцей. На вакзале іх сустрэлі рабочыя-чыгуначнікі на чале са старэйшым дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР, заслужаным лэйсам навукі прафесарам С. М. Мелькіч.

Учора дэлегаты брацкіх рэспублік вышлі са сталіны БССР. Усіх іх правадзілі дасятнікі і роты горада за 20 год савецкай улады.

Сёння дэлегаты ўсіх брацкіх рэспублік разам з дэлегацыяй гарадоў і раёнаў БССР і працоўныя Менска аб'ядраваў на ўрачыстае пасаджэнне ў Вялікі тэатр оперы і балета, каб разам адзначыць слаўнае XX-годдзе ўтварэння БССР.

Дэлегацыя працоўных РСФСР на святкаванні дваццацігадовага юбілея Беларускай ССР

Учора ў Менск выехала дэлегацыя працоўных Расійскай Савецкай Федэратыўнай Сацыялістычнай Рэспублікі для ўдзелу ў святкаванні XX-годдзя Беларускай ССР. Дэлегацыю ўзначальвае савратар аднаму Вярхоўнага Савета РСФСР В. Каслоў. У саставе дэлегацыі С. Л. Собалеў — дэпутат аднаму Савецкай РСФСР, прафесар; М. Маслінніцава — дэпутат аднаму РСФСР, тэхнік; Трохгорная маюль; С. Каска; тав. Л. М. артэст Саюза млыў-інжынер; І. однавосянскі; старшыня дэлегацыі, член ЦК (ТАСС).

Замойная вясень

Прывяла багата. Вясёлая хата, Калгасная хата! Сям'я перад святам Сабралася рана, Утульна і светла, Прыбрана, заслана. Панава пасела Сваёй-жа басейна... Адно нехапае За стоікам дзела, Развагі, злагаткі Такія, сякія... І скардзіцца горка Унуці малыя: Каторы ўжо тыдзень Ал нас уцякае, Напаўна, у клені Дагтуль стругае. Пакуль аб прычынах Усе разважалі,

ПАДАРУНАК

Стары на парозе: — Вы мабыць чакалі? Што зробіш, спазніўся Я сёння хвілінку... І ставіць на стол ён Дубовую скрынку. На гладкаму веку Правадзіць рукою... Стары ў захваленні Работай сваёю, Як бышам жыцьця. Білюкучыя зоры... На сценках бюроага Зялёнай узору. Жаўцюць на ўзгорку Палеткі пшаніцы, Стаць часавыя, На варце графіны, На сцяму небу

Плывуць самалёты... Сям'я ў аздзіўленні: — Якая работа! — Вунь нашая рэчка... — Вунь школа, ля гаю... З павагаю скрынку Стары адкрывае, Цяпер вы задуму Маю заўважайце — Тут родем раздзеліць. Нас родем у хале. Хай вожны падоўчыць У асобнае бюроага Свае падарункі! Ад шчырага сэрца З бароў верасковых, Ад ліп і маляны, З мадункай вясковых, З пахучай ажыны —

З калгаснага саду.

А побач з уцежай Узнятыя рукі, Грыбы баравыя Трымаюць унуці, І самы апошні, Абдуцены ялінай, У кошычку новым Прывіце журавіны... А нотым вітанне Шэла дзяўчынка... Пачэсна сталла Прыгожая скрынка. Да доўгіх ноты Бяседа сядзела, Пра Сталіна песня У хале гучала... Назваўтра-ж адранкам Марозным і ясным Дзед ехаў на пошту З дарукам калгасным, ПЯТРУСЬ БРОУНА.

СВЯТА НА ГРАНЫЦЫ

Разам з усімі дароўмі ССР слаўнае XX-годдзе БССР урачыста адзначаюць пільныя вартавыя заходніх граніц нашай сацыялістычнай радзімы. У падраздзяленых праводзяцца скоды, на якіх падагульваюцца вынікі сацыялістычнага спаборніцтва і выканання ўрачыстых абавязкаўстваў у сувязі са згаротам калектыва менскай швейнай фабрыкі «Індустрыялізацыя».

Паранічкі-агітатары ў гэты перад-святочны дзень прывілі ў калгасах Дзяржынскага, Заслаўскага, Жыткавіцкага і інш. раёнаў гутаркі аб дасягненых БССР за 20 год. Адначасова ў дамах сацыялістычнай культуры паранічкі паказалі перад працоўнымі сваю мастацкую самалейнасць. Калі 40 басельніцкаў прадзілі сярпоў піянераў і школьнікаў Менска гутаркі аб жыцці і баявой службе слаўных паранічкі.

Сёння — у дзень усенароднага свята — на ганаровую вахту імя XX-годдзя БССР стаяць дзсяткі і сотні лепшых паранічкі. Сярод іх — выдатнае ўзнагароданае Празідыумам Вярхоўнага Савета БССР паранічкі тт. Найлаўна, Кафаная, Пастышкаў і інш. У сувязі з XX-годдзем юбілеем рэспублікі іх выдаткіў баявой і палітычнай падрыхтоўкі заносіцца на дошку гонару.

Ва ўсіх клубках награнатрадаў прыздэляцца ўрачыстае сходзі сумесна калгаснікамі, актывна дапамагаўшымі ў затрыманні наўрачышкіў граніцы.

Дэлегацыі з гарадоў і раёнаў БССР

У Менск для ўдзелу ў святкаванні XX-годдзя БССР прыбываюць дэлегацыі з гарадоў і раёнаў Савецкай Беларусі. У саставе дэлегацыі — знаціны стэханайкі прадпрыемстваў і калгасных палёў, работнікі навукі, культуры і мастацтва.

Святочны падарунак

Да дзля 20-годдзя БССР калектыву работнікаў гомельскай спілаўкаторы выканалі план наўрачышкіў квартала на лесазагатаўках на 222 проц і леса-выязны — на 138 проц. Галавы план выканан на лесазагатаўках на 121 проц і леса-выязны — на 122 проц. ШПАН, начальнік гомельскай спілаўкаторы. Вык. абавязкі адзнакага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕУ.

БАЛАНС ВЯЛІКІХ СПРАУ

Скончыўся год. Мы зрываем апошні лісток календара. Летаме нашай краіны дапоўнен яшчэ адным гераічным раздзелам. Мы адкрываем залатую кнігу сацыялістычных перамоў і пачынаем новую старонку. Савецкі народ, кіруючы партыяй Леніна—Сталіна, уступіў у новы год з балансам вялікіх спраў, гераічных падзей, знамянальных дат, бліскучых подвігаў. Вялікі рускі пісьменнік Салтыкаў-Шчадрый калясьні гаварыў: «Аб чым лісаць? Якія подлігі вясняваць? Подвігаў няма, іх месца заступіла ўшылае балансіраванне. Герою няма, іх месца заступілі людзі, у якіх трауціна падзяліць...» Гэта быў цёмны час парызма, калі ўсё перадавое думалася, мялася, калі народным талентам не давалі развіцця, калі гераізм народа быў заганан у кайданы.

Так векавая мара лепшых і дзяржавенейшых людзей аб заваляванні Паўночнага полюса, аб разгаліненні яго таўні ажыццёўлена ў сталінскую эпоху савецкімі людзьмі. Арттыка такала савецкіх гаспадароў. Савецкія людзі са-падары-большымі—прывілі і Артыка-кара ўручыла ім ключы ад полюса. 1938 год прывіце бліскучую перамоў болюк камуністаў і беспартыійных на вывахах у Вярхоўныя Саветы саюзных і аўтаномных рэспублік. Гэта была яшчэ адна грандыёзная дэманстрацыя маральнага і палітычнага адзінства савецкага народа, дэманстрацыя магучасці і пераможнасці сталінскага болюк камуністаў і беспартыійных. Ворагам народа — трацікіста-бухарніцкім і наўрачышкіў-фашысцкім імліанам і забойцам не ўдалося і ніколі не ўдасца пахіснуць магучасць болюк камуністаў і беспартыійных. Савецкі народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна разграміў асіцыя гнэдыя ворагаў.

Сілу савецкай авіяцыі, славу чырвоных вяршчыў мужнасці і гераізм савецкіх лётчыкаў зноў паўдзілілі ў 1938 г. падлеткі Ковінакі, Грыздулбавай, Осепака і Расковай. Адным прыжком сваёй сталінскай птушкі Влэдзімір Ковінакі алуцкіў Маскву з раёнам Влэдзіастока. Яшчэ раз закана на справе, што няма та-рых далейшх куткоў, куды-б не дабраўся савецкі самалёт, за літурвалам а-кага сядзіць савецкі пілот. Беспасадлачны пералёт Влэдзімір Грыздулбавай, Паліны Осепака і Марыны Расковай на самалёце «Родіна» з

Масквы на Далёкі Усход, у раён Комсамольска — подвіг, якога да гэтага не зрабілі ні адна краіна ў свеце. У таісе, сярэд тонкага багата, да-ка ад людскога жыцця мастацтва па-садылі сваю горду і птушкі савецкіх лётчыкаў-гераіні. Яны выканалі сталінскае запанне. Марына Раскова, якая спусцілася з парашутам, лясення сутак апахолілася адна ў таісе. Яе харчовы запас скончыўся з паўтары гадзіны шакалату. Марына не разгубілася. Яна абіраала грыбы, ягады. У яе меню ўваходзілі толькі біюды, прыгатаваныя самай прыролай. І Марына аказалася пераможнай! Савецкія жанчыны адуцвалі ў таісе тую-ж сілу, што і палавіны на драйфуючых крызе. Краіна не пакінула сваіх любімых дачок. Іх знайшлі і да-ставілі ў родны дом. Сям'я Героў Савецкага Саюза прывіла ў сесе радзі трох адважных дэччыні. Вось яна руская жанчына! Рэвалюцыя дала ёй крылы і яна на гэтых крылах нясе славу сваёй радзіме, аздзіўляючы свет сваім гераізмам. 1938 год прывіце вялікую славу савецкай авіяцыі. Непераможнасць савецкай авіяцыі, мужнасці і гераізм байноў, ка-мандаўраў і палітработнікаў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі прадэман-стравалі падлеі ля возера Хасан.

Некаторыя не ў меру гарачыя галовы ў Токію па Украіні з Берліна заха-целі напрабаваць краінасць нашых граніц. Японскі самурацкі сцяг прыем-ны сон. Яны бачылі ў сёе новае «дзяржаўнае ўтварэнне» — Хасан-Го. Але самурацкі забыла на рускую пры-казку: «Не кажы гоп, пакуль не перас-кочыш». І яшчэ не ўзлічылі японскі самурацкі што пераскочыць савецкую граніцу і астацца з галавой на пля-кач — справа абсалютна немагчымая. Войнам непераможнай арміі сацыя-лізма прывілацца перакасіць старую рускую прыказку на мову гармат, сна-радаў і бомб. Для падтрыманні духу і мужнасці самурацкі была выдана гарэлка, Яны